B884 67
6

Sausio 1914 m.

№ 1 (37).

ATEITIS

Turinys.

I. „ATEITIES“ REDAKCIJA: Draugams ir draugėms. 3
II. ŽEMĖS DULKĖ: Draugams ir draugėms. . 4
III. VYTAS: Dainos aidas. 5
IV. UOSAITIS: Viltis. 7
V. STUD. V. ARNIS: Kas mus skiria? . . . 8
VI. UOSAITIS: *** (Eilės). 12
VII. PUMPURAS: Vilnius ir Vilniaus gubernijos lietuviai. 13
VIII. PRANAS KURĖJAS: Iš Goethe's . . 20
IX. ŽEMĖS DULKĖ: Lietuvaičio Daina. . 21
X. V. ČARNECKIS: Elektro technikos institutas 22
XI. ŽEMĖS DULKĖ: Elegija. 25
XII. KALNĖNAS: Ar ištikrųjų nyksta krikščionystė? 26
XIII. ŽEMĖS DULKĖ: Žvaigždelė. 30
XIV. BIBLIOGRAFIJA IR KRITIKA: *Stud. V. Arnis*: „Экономическія бесѣды“ Н Карышевъ. 30
XV. IŠ MOKSLEIVIŲ GYVENIMO. 31
XVI. Maskvos lietuvių studentų „Rutos“ draugijos surengtojo Sausio 6 d. koncerto baliaus atskaita. 44
XVII. Prisiųstos Redakcijai knygos. 46
XVIII. Aukos „Ateities“ naudai. 46
XIX. Redakcijos atsakai. 46

Norintiems susipažinti su labai
šioje gadynėje visiems reikalingu
sociologijos mokslu
REKOMENDUOJAME
Sociologijos Vadovėlį
parašytą *Kun. Šaulio.* Kaina 40 kap. Galima gauti
Sv. Kazimiero Draugijoje Kaune.

ATEITIS,

LITERATŪROS, MOKSLO IR VISUOMENĖS

Mėnesinis Laikraštis,

SKYRIAMAS

LIETUVIŲ MOKSLEIVIJAI.

№ 1 (37).

SAUSIO 1914 M.

KAUNAS

„Ateities“ redakcija, D. Vilniaus g., № 34.

1914.

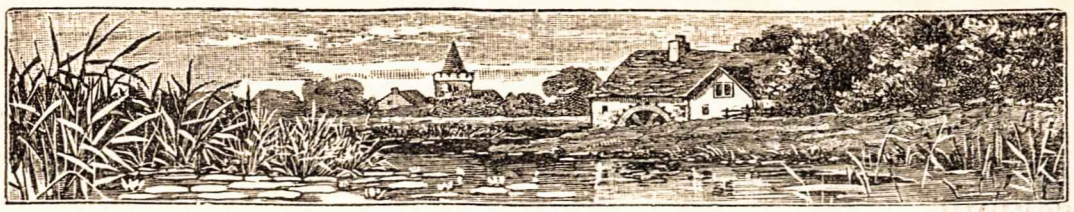

Draugams ir draugėms.

Ir vėl prasidėjo nauji metai, ir vėl vargai, rupesčiai. Vienok nebaisu, nes prakilnusis „Ateities“ uždavinys ir tikslas palengvina tąją sunkią rupesčių naštą, o kartu tikimės, kad Augščiausis suteiks mums visiems užtektinai jiegų vargelį išvargti.

„Ateitis“ šiuom žengia į k e t v i r t u s savo gyvavimo metus.

Pažvelgus ir praėjusius trejus metelius, pamatysime, jog „Ateitis“ stengėsi atsiliepti į visus opiausius musų klausimus, stengėsi brangėms draugams ir draugėms padėti išaiškinti sau ir pagilinti savo pasaulėžvalgos pamatus, stengėsi uždegti ir patraukti visą katalikiškąją lietuvių moksleiviją prie sąmoningo tarnavimo Kristui ir vykdinimo gyveniman obalsio: „Atnaujinti viską Kristuje“.

Kad „Ateities“ pastangos nenuėjo per niek, visiems žinoma,—o tai ir yra didžiausis džiaugsmas ir atlyginimas tiems, kuriems draugai ir draugės pavedėte „Ateities“ vedimą.

Šiais metais „Ateitis“ eis, kaip ėjusi. Josios uždaviniai lieka tie patįs. Tik gal šiek tiek atmainų įvyks tuo žvilgsniu, kad stengsimės kuolabjausiai pritaikinti „Ateitį“ vidutinių mokyklų moksleivijai.

Iš savo pusės duosime tiek, kiek galėsime ir mokėsime, o iš brangių draugų ir draugių lauksime kuodidžiausios užuojautos ir pagalbos ar tai „Ateities“ bendradarbiavime, ar tai uoliame „Ateities“ platinime ir palaikyme medegišku žvilgsniu.

Turime viltį, kad bendromis jiegomis nuveiksime dar daugiau ir susilauksime dar didesnių ir geresnių pasekmių.

Taigi padėk, Dieve, ir mums ir jums, draugai ir draugės, sveikiems naujų, 1914 metų sulaukus.

„Ateities“ Redakcija.

Draugams ir Draugėms.

Ar girdėjai, miels broleli,
Ir sesute mylimoji?—
Jau nun lanko mus' kraštelį
Laukiama aušra skaisčioji!
Jau vergijos pančiai krito.
Kaliniai—lietuviai liuosi!
Jau sulaukėm naujo ryto,
Kurs ilsėjosi kapuose!
Jau lietuvis uždainavo,
Amžius snaudęs, lyg be žado,
Ir išėjo dalies savo
Pajieškotų. Ir atrado!
Rado Lietuvą dar gyvą,
Josios papročius ir budą,
Bočiu kalbą gan senyvą,
Kurią mokyties sujudo.
Renka dainas, pasakėles,
Senus daiktus kasinėja;
Ką mokėjo motinėlės—
Nun jisai mintis tas spėja.
Jau tiesos spausdintas žodis
Mums žinelių nesigaili;
Jau žurnalai pasirodė
Ir poezija mus' daili...
Mus' draugijos visur randas,
Bendras darbas prasidėjo,
Apšvietimo—mokslo gandas
Ir bakužėj suskambėjo.

Jau francuzas ir italas
Musų tėviškę pažino;
Veltui eina priešų melas,
Kuris vardą mus' naikino!...
Jau lietuviai stato butą
Dvasiai tėviškės gaivinti;
Deda aukas, dirba, kruta,
Jausmais meilės padabinti!...
Kelias Lietuva iš grabo!
Ei, sesute! ei, broleli!
Dirbk šiandien del josios labo,
Skirk spėkų jai savo dalį!...

Žemės Dulkė.

Dainos aidas.

Didelis raudonas saulutės ratas nusileido už tamsaus miško. Pilki palydovai debesėliai tartum užkliuvę už augštų medžių viršuuių ir negalėdami toliau lydėti karalaitę saulę, paraudo ir išsitiesė viršuje ilgais blizgančiais rausvais kaspinais.

Temo... Nuilsęs vėjelis, pasiuntęs paskutinį pabučiavimą maloniai vasaros gamtai, nulėkė į tamsųjį mišką ilsėtis ant samanotų ąžuolo sakų.

Iš balų pakilo pilkas lengvutis rukas; artimoje upėje lyg kas supliauškėjo, nusijuokė; sujudo laibos meldų viršunės. Artimame kaime sulojo šuo; toli toli sugirgždėjo svirtis, sužvingo jaunas kumeliukas, ir viskas nutilo.

Staiga artimuose rugiuose balsiai sugriežė griežlė. Sugriežus keliskartus, nutilo. Niekas neatsiliepė, tik giliame upės

duburkšnyje tyliai pliuškeno sidabrinės bangelės. Nuvargusią žemelę apsiautė tamsi nakties skara, tik mėnuo stengėsi prašalinti nakties tamsumą, siųsdamas ant žemės savo stebuklingą žavėtiną šviesą.

Tylu... Girdėti kiekvienas bailios apušės miegančio lapelio alsavimas.

Tyla... Toli, toli girdėti dainuojant. Dainos aidas oro bangomis skrenda po tylią apylenkę, skrieja maloniai glamonėdamas miegančius gėlių žiedelius. Paglamonėtos gėlės dar žemiau nulenkia žiedelius, dar saldžiau ima sapnuoti ir miega, miega... Tik bailiosios apušės labiau suvirpę, sujudę ima migdyties.

Skrisdamas dainos aidas atsimuša ausin. Nenoromis įsiklausai į tą stebuklingą aidą. Ir ko tik negirdi jo sielą žavinančiame skambėjime — ir žilą senovę, ir vargingą dabartį.

. . . . . .

Ant augštų pilekalnių dega, pleška sukurti laužai, gaudžia trimitai ir ragai—tai šaukia lietuvius į kovą, šaukia narsiuosius ginti tėvynę. Traška, užia tamsi giružė, eina buriai ginkluotų karžygių, o po tamsųjį mišką skamba kariška daina; ją kartoja vilkų staugimas, meškų niurnėjimas. Silpni atbalsiai tų senovės karių girdisi banguojančiame dainos aide.

Lekia, skleidžiasi dainos aidas po plačią apylenkę, tai graudulingai suvirpa senos močiutės žodžiais, išleidžiančios vienturtį sunelį karan. Verkia aimanuoja netekus senatvėje rupestingos paramos.

Atsimušęs aidas į tamsųjį paupio alksnynėlį, liudnai sugaudžia meiliais sesutės žodžiais, netekusios jaunojo brolelio. Girdisi tyli lauksti jaunos mergelės dainelė, kurios mylimasis karan išjojo, palikęs ją vieną berymančią rutų darželyje. Dejuoja ir jaunas bernelis, vargelių prispaustas, skundžias, aimanuoja del nelaimingo savo likimo.

Lekia, skamba nakties daina, kutena budrią ausį. Tai virpės, skambės tyliame ore griaudųs skundo aidai, tai staiga ramiau pasidaro ir pasigirsta linksma nekaltų sesučių dainelė.

Daug, daug dar išgirstum ir skundo, ir paguodos, ir džiaugsmo, ir nuliudimo virpstančiame dainos aide, bet saldus miegas lipina blakstienas, dar kartą sužadina skardus „krės-krės, varš-kės“ griežlės šaukimas, ir... daina nyksta.

Mėnulis, pamatęs krišpoliniame upės paviršiuje savo išbalusį veidą, tartum susigėdęs pasislėpė už juodo debesėlio... Tamsu. Tyla, tyla...

Vytas.

VILTIS.

Juoda gyvenimo naktis,
Per tamsą nieko neregėti,
O aš tamsiu keliu skubėti
Turiu, kur šaukia ateitis.

Ir tamsoje lekiu nakties
Keliu gyvenimo duobėtu
Ir laukiu vien, kad sužibėtu
Žvaigždelė šviečianti vilties.

O sužibėjus ji išves
Mane iš kelio to duobėto
Ir ves prie tikslo taip norėto:
—Į laimės amžinos gelmes.

Uosaitis.

Kas mus skiria?

Draugai aušriniečiai straipsnyje „Naujus mokslo metus pradedami“, įdėtame „Aušrinės“ 26 n je, pasistengė nupiešti savo fizionomiją. Kaip tai jiems pavyko padaryti, apie tai nekalbėsime; pašvelgsime tik kritiškai į jų išdėstytus principus ir sulyginsime juos su savaisiais. Šis „Aušrinės“ straipsnys suteikė „siluetams“-pirmeiviams šiokius-tokius konturus. Štai jie sakosi esą individualistai, laisvamaniai, tautininkai ir demokratai, be to jiems rupi antraeilė teorijoje, o gyvenime, deja, da toliau nustumta „žmonių blaivumo ideja“. Tokios tvarkos savo pasikalbėjime apie tuos principus mes prisilaikysime ir toliau

Kiekvienas žmogus, kaipo atskiras individas, turi savo individualį gyvenimo tikslą bei pasaulėžvalgą. To neužginčijama ir tai pagalios nuosekliai išeina iš fiziologiško bei psichologiško žmogaus sudėjimo. Bet kad tas gyvenimo tikslas gludėtu pačiame žmoguje, kad žmogus butu pats sau tikslas, kaip paskui Nietzschės ir visokios rųšies modernų quasi-filosofų tvirtina draugai aušriniečiai, su tuo sutikti negalima.

Čia tai musų didelis dideliausias skirtumas, nes jie sako, kad žmogus turi gyventi ir tarnauti vien sau, vien savo gerovei bei laimei pasiekti, mes gi su tuo griežtai nesutinkame, nes, musų išmanymu žmogus ne vien tiktai gyvulys, jisai turi ypatingus artimo meilės jausmus, kurie tuomet tik buna patenkinti, kuomet jaučiamės, kad savo artimui padarėme gero. Vienu žodžiu, žmogus gyvena ne vien tik sau, bet ir kitiems. Pažiurėkime dar arčiau į krikščionybę, kaip jos rišama ta didžioji problema. Nejieškokime to jos išryšimo storuose apologetikos tomuose, nejieškokime atsakymų garbinguose krikščioniškų filosofų veikaluose, bet atskleiskime.., mažą vaikams skiriamą katekizmą. Tenai į klausimą, „kam mus Dievas sutvėrė“, rasime visiems mums gerai žinomą atsamymą: tam, kad mes Jį gerbtumėm, mylėtumėm ir amžinai Jam tarnautumėm.

Toks, sakys „pirmeivis“, vaikiškas, naivus atsakymas. Taip, jisai jiems rodos vaikišku, bet ne del to, kad jisai pats butu vaikiškas, o tik delto, kad jie į jį vaikiškai žiuri. Mes gilios filosofijos, augštų minčių jieškome vien tik mokslišknose, traktatuose, profesorių disertacijose, o apie save mes nei nepatėmijame išbarstytų žemčiugų. Prakilniausios mintis nustoja mums savo brangios vertės, nes mes jas dažnai kartodami neįsigilinam josna. O tuotarpu aname trumpame atsakyme paslėpta giliausia filosofija.

Gyvenimas brangus visiems, tai bendra taisyklė. Kada norima parodyti kam nors savo didžiausį atsidavimą, sakoma—nieko nepasigailėsiu — atiduosiu ir gyvastį savo: tas kaip tik parodo, kaip augštai žmogaus statomas gyvenimas, kaip jisai jo branginamas; o kad nevisuomet mes, valdytojai tokio begalinio turto, jaučiamės laimingi, tai vien todėl, kad žmogus prie viso to pripranta; milionierius juk nesijaučia laimingas del savo milijonų. Žmogus laimę pajunta tiktai tada, kada ją jisai išnetyčių gauna arba kada jos staiga nustoja. Kaip matome, pats gyvenimas, tai yra pati gyvenimo, akcija — laimė. Tą augščiausią laimę suteikė mums Sutvertojas. Krikščionybė mums sako, kad to gyvenimo, tos laiminės akcijos žmogaus tikslas—tai stiprus, betarpiškas sąryšis sutvėrimo su jojo Tverėju meilės srityj. Prakilnesnio tikslo ir buti negali, kaip gerbti Tą, kurs mums suteikė laimę mylėti Jį, ir iš meilės, vien iš meilės, Jam amžinai tarnauti. Bet kaip Jam mes turime tarnauti? Musų tarnavimas prakilnus lr garbingas, nes jisai susideda iš vykdinimo Kristaus mokslo, o tą mokslą išdėsto krikščionybė, kurią mes ir skaitome savo kelrodžiu. Tas veda prie pasiekimo augštesnio laipsnio dorinio išsivystymo; juo augščiaus žmogus kils doroje, juo labjau jis gerbs ir mylės savo Sutvertcją juo stropiau jis Jam tarnaus, pildys Jo valią, o tuo pačiu pats augščiau kils doroje, artinsis prie idealo, lyg koki nuolatai augančioji matematiškoji funkcija, kurios riba yra lygi $=\infty$. Taip aš bendrais ruožais sau vaizdinuos krikščioniško gyvenimo tikslą.

Pasiekimui jo žmonės su vienoda pasaulėžvalga susiburia kruvon, ir juo prakilnesni susiburiusiųjų siekiai,

juo daugiau yra rišančių juos idejų, juo stipresnė yra kuopa, juo pasekmingesnio veikimo ir plėtojimosi iš jos galima laukti ateityje. Mes ateitininkai išpažįstame Kristaus mokslą ir matome, kokią didelę vienijančią jiegą jisai turi savyje; kokiu cementu surakina jisai mus kruvon.

Ne tai matome pas aušriniečius: jie tikybos srityje laisvamaniai, individualistai; bet aš da pridėčiau, kad labai netolerantiški, nes, neturint jokių antikrikščioniškų tendencijų, reikėtu laisvamanybės vardan „Aušrinės“ skiltyse lygiai ir krikščionišką pasaulėžvalgą ginančius straipsnius talpinti, ko ten visiškai nedaroma.

Kaip matome, čionai aušriniečių silpna pusė. Kad tikyba turi didelę reikšmę visuomenės organizacijoje, tą mes matome, pavyzdžiui, kad ir pas žydus. Juk tokį stebėtiną užlaikymą savo rasės, budo ir kitokių specifiškų ypatybių, jie aiškina vien savo tikybos tvirtais įstatymais. Nors religijos dalykuose aušriniečiai dedasi laisvamaniais, bet vis-gi sako „kiekvienas tikėjimas remiasi ne proto, bet jausmų ir valios stimulais“, kitaip sakant jie išpažįsta modernistų pažiurą į tikybą ir tuo pačiu jie jau ne laisvamaniai, nes laisvamanių kuopa mes vadiname tokią kuopą, kuri, k a i p o t o k i a, neprisilaiko jokios tikybos bei tikybinės teorijos (o tik jos atskiri sąnariai gali vien s a v o vardu tas s a v o pažiuras skelbti). Tiek apie individualizmą ir laisvamanybę.

Toliau iš eilės kalbėsime apie tautybę. Čionai negaliu užtylėti tos mažos nekonsekvencijos, kurią daro „Aušrinėje“ autorius minėtojo straipsnio. Ten sakoma: „Budami persitikrinimu[1]) individualistais, t u o p a č i u (mano pabraukta) mes esame tautininkais“. Aiškus absurdas, nes, kad sudarius tautininkų kuopą, reikia žmonių, suprantančių tautybės ideją v i e n a i p, o ne individualiai. Tautybė jų beto keistoka. Jie sakosi, dedą tautų santikių pamatan ne kovos, tik solidarumo principą. Bet koks gali buti solidarumas tarp skriaudiko ir nuskriaustojo. Taip pamatuota tautybė, tai prie dabartinių musų sunkių gyvenimo išlygų, vien tuščias žodis; pasakyčiau daugiau, tai yra—atsisakymas nuo pozitivaus energiško darbo tautos labui, tai darbavimasis jos

[1]) Reiktu—į s i t i k r i n i m u. *Red.*

pražučiai. Ar galima dabar kalbėti apie solidarumą, pavyzdžiui, su lenkais, kurie tykoja, kaip užslopinus bundančią musų tėvynę, kaip išplėšti mums brangų lietuvių vardą? Mes kaip tik dabar turime laikytis ne solidarumo, tik kovos principo, tos kulturinės ne kruvinos kovos už buvį, nes be jos mes tapsim kitų vergais. Kada-gi antpuolius priešų atremsime, kuomet jie nustos mus nuolatai užpuldinėję ir persekioję, tada mes pirmi pratiesime jiems ranką vardan brolišķos meilės bei solidarumo.

Socialiuose klausimuose aušriniečiai taippat neprisilaiko savo paskelbtojo individualizmo principo ir išpažįsta bendrą demokratiškumo idėją. „Musų (aušriniečių) visuomenės sutvarkymo idealu yra tasai, kur nebebus jokių luomų, kur visi produkcijų įrankiai (kitaip sakant kapitalas V. A.) prigulės visai visuomenei". „Socialė kova koncentruojasi dabar apie ekonomišką pirmenybę, nes politikos ir teisių diferenciacija prašalinta", sako Tugon-Baranovski's savo veikale „Теоретическія основы марксизма". Tuo budu dabartinis kovos laukas, —tai ekonomijos sritis. Tokie socialistai, kaip Owen'as, Saint- Simon'as, Fourrier'as laikėsi tuos nuomonės, kad vis-gi toks kovos žiaurumas, toks kurstymas luomų antagonizmo, nėr reikalingas kapitalistiškai reformai pasiekti, kaip tai skelbia Marx'as, Bebel'is, Engels'as ir kiti. Idealas tokios kapitalistiškos tvarkos, kada visi produkcijų įrankiai prigulės visai visuomenei, tuo tarpu da vis pasilieka tolimoj ateityj, jisai galės but įvykdintas tiktai tada, kuomet visuomenė padarys griežtą reformą savo sieloje, kada ji susitvers ant naujų meilės artimo pamatų — tada tiktai bus įvykdomas ir prakilnus kulturinės žmonijos obalsis: „liberté, fraternité, egalité". Todėl mes, ateitininkai, šitame dalyke, nenorime statyti rumo, pradedant nuos stogo, o turime pirma sutverti naują visuomenę krikščionybės pamatais.

Mes dabar matome, kad iš visų apskelbtų aušrininkų principų: individualizmo (kuris, kaž kodel dalijama kaip ir į svietišką ir dvasišką), tautybės ir demokratiškumo galį vienint bentkiek draugus aušrininkus nebent tiktai demokratizmo ide-

jos. Individualizmo principas, kaip pats žodis rodo, ne vienija, tik skiria. Tautybė, paremta musų gadynėje principu solidarumo su kitoms tautoms, kaip matome, visai izoliuotu nuo musų gyvenimo. Garbi demokratiškumo ideja, paskutiniais laikais taip plačiai pasklidusi po visą pasaulį, daug be abejo tokios rišančios galės turi savyje. Bet to vieno demokratizmo ryšio mums moksleiviams yra permaža, nes jisai nepatenkina visų sielos troškimų, nes jisai neduoda atsakymo į visus tuos skaudžius klausimus, kuriuos Dostojevskis pavadino „проклятые вопросы жизни". Moksleiviai, en masse idealistai, jokiu budu negali pasitenkint vien tokiais ryšiais, nes be demokratiškumo, be tautybės, be blaivumo idėjų jie turi turėti daug stipresnių, daug tobulesnių ir prakilnesnių ryšių. Mes, ateitininkai, tokių ryšių turime — tai musų bendra krikščioniška pasaulėžvalga, tai musų sielos gyvenimo versmė, suteikianti gaivinančius ir prie darbo žadinančius prakilnius stimulus. Mes turime visame ir visuomet nuostabiai autoritetingą doros kovotoją—tai patsai Kristus. Jame gludi dabartinio ir busimojo musų laimėjimo priežastis.

Stud. *V. Arnis.*

* * *

Tylią vietą
Užžavėtą
Pamačiau.
Puikų rumą
Aukso duma
Ten stačiau.

Bet užėjęs
Šaltas vėjas
Toks smarkus
Rumą ardė,
Dumas svaidė,
Lyg šapus.

Uosaitis.

Vilnius ir Vilniaus gubernijos lietuviai.

Vilnius dabar faktiškai nėra lietuvių miestas. Dauguma gyventojų žydai, toliau eina lenkai, rusai, o lietuviai tik paskutinioje vietoje testovi. Tatai Vilnių galima laikyti žydų, lenkų, pagaliaus, rusų miestu. Tiesa, tarnai, tarnaitės, kiemsargiai, darbininkai ir visa pilkoji minia kilimu yra lietuviai, bet jie nesusipratę; daugybė jų jau sulenkėję; kitiems, kurie dar nėra suendekinti, sulenkėjimo pavojus tebegręso: daugybė yra tokių, kurie, paklausti, nemoka pasisakyti, kas esą, lietuviai ar lenkai, ir sakosi esą katalikai, šio krašto žmonės, arba da kaip kitaip pasivadina. Tik dar maža saujelė tėra tokių žmonių, kurie susipranta, esą lietuviai, kurie jau išmano, ką lietuvio vardas reiškia, ir moka tą vardą branginti. Žiurint to, kokios tautos Vilniuje gyvena ir ko yra daugiau, Vilniaus dabar da negalima vadinti lietuvių miestu. O juk ne taip sena da gadynė, kada Vilnius buvo daug lietuviškesnis. Bus tik kelios dešimtis metų, ne daugiau, kaip 50, kada Vilniuje su visais galėjai susikalbėti lietuvių kalba, kur tik nuėjai—į sankrovą, prie pirklio į sandėlį, prie amatninko į dirbtuvėlę, prie kunigo, nors čia daug sunkiau; kada bažnyčiose da sakydavo lietuviškus pamokslus, giedodavo lietuviškas geismes. Tuos laikus dar atmena Vilnius ir Vilniuje anuomet buvę seniai.

Tas-pat mažne yra su Vilniaus gubernija. Kaip mieste, taip ir gubernijoje lietuvių elementas nuolat nyko ir nyksta, lietuvių gyvenamojo ploto siena nuolat slenka iš rytų į vakarus, iš pietų į šiaurę, nuolat, taip sakant, raukiasi. Šiektiek grynas bėra tiktai vienas Trakų apskritys, bet ir tas jau ne visas: rytiniai jo pakraščiai, palei Vilniaus ir Lydos apskričius, jau žymiai yra nutautę. Švenčionių apskričio jau kone pusė yra sugudėjusi; dar blogiau yra su Vilniaus, Lydos ir Ašmenos apskričiais.

Tečiau, nežiurint to viso, Vilnių mes skaitome Lietuvos miestu ir Vilniaus guberniją Lietuvos dalimi. Vilnių mums reikia atgauti ir išlaikyti Lietuvai, o atgauti ir išlaikyti jį tei-

stengsime tik tada, kuomet jis bus Lietuvos aprubyje, o ne už jos sienų; kada kaip pačiame Vilniuje taip ypač aplink jį gyvens lietuviai, o ne lenkai arba kad ir gudai; kada lietuvių čia bus bent dauguma.

Delko mes turime stengties atgauti Lietuvai Vilnių ir dar ne visai nutautintąją Vilniaus gubernijos dalį. Delko mums tas kraštas taip brangus? Atsakyti į tą klausimą nesunku. Kiekvienas žmogus, imamas kokį daiktą, ginasi, kaip tik įmanydamas, kaip tik begalėdamas, ir nenori jo įduoti svetimam. Ukininkas neįduos svetimam nei pėdos savo žemės.

Tauta yra rinktinis asmuo, riuktinis ukininkas. Tautos gyvenamoji žemė yra jos laukai, jos ukis. Ir matome, kaip tautos gina savo žemę, jeigu kas svetimas, kita koki tauta, nori paglemžti kokį kraštą, kokį žemės plotą. Tautos nesigaili ir galvos padėti. Prastosios žemės, išpleštojo turto nepaleidžia, neužmiršta jo visai, bet, kada tik gali ir kaip tik gali, rupinasi atgauti, atsiimti. Mums šiuo atveju yra dar blogiau. Priešas tyko ne tik musų ir taip jau nedidelio krašto pašalį atimti, bet, kas blogiausia, jis nori kartu da ir musų tautos didelę dalį numarinti ir išnaikinti. Tai pirma ir svarbiausia priežastis, delko mes turime ginti Vilnių ir Vilniaus guberniją nuo lenkų.

Negana to. Vilniaus gubernija ir ypač pats Vilnius yra mums brangus dar ir kitu kuo. Kiek ten atminimų, kokių ten historijos brangybių! Ten Trakai, ten Kernavė, ten Krėvė. Kiekvienas kalnas - pilis, musų bočių krauju apšlakštytas, kalbėte kalba į mus, kvėpte kvėpia mums galybės, pastangos, drąsos ir stiprybės dvasią ir žadina kelties ir dirbti. O pats Vilnius su savo Pilies Kalnu, Gedimino Kalnu, su savo senomis, musų protėvių statytomis ir puoštomis, bažnyčiomis, su tais požemių urvais, žemės apneštais griuvėsiais—juk tai buvusi musų sostinė, juk tai senos musų tėvynės širdis, ją gaivinusi, juk tai galva, ją valdžiusi ir tvarkiusi. Ten Lietuva politiškai išaugo, ten sustiprėjo ir pasiekė augščiausiojo galybės laipsnio. Jau senai, senai ten buvo beatsirandančios musų tautos sąmonės užmazgos, tik visokios nelemtos aplinkybės silpnutes užmazgas veikiai nusmelkė.

Apie Vilnių dar daugiau galima pasakyti. Jis ir dabar turi labai, labai didelę aktualę, taip sakant, momento vertybę. Vilnius yra didžiausis musų krašto miestas.

Jis vis budavo musų kraštui administracijos centras, bus juo ir ateityje. Jis yra didelis kulturos vidurys. Patįs len-

kai vadina Vilnių Lietuvos Atenais. Nors tie Atenai dabar lietuvius dar labai mažai tešildo, tečiau per tai absoliučiai imamos kulturos vertybės Vilnius nenustoja, ir ateityje jis, rasi, labai - labai lietuviams šildys. Ir dabar prie Vilniaus linksta ne vien Vilniaus gubernija, ne vien didelės Kauno ir Suvalkų gubernijų dalis, bet dar ir gretimos gudų gyvenamos gubernijos.

Ar vienokiomis ar kitokiomis akimis mes žiurėsime į ginčus, kame turėtu buti Lietuvos centras: Vilniuje, ar Kaune, Marijampolėje ar Šiauliuose, bet vis gi, jei Lietuva Vilniaus netektu, butu jai begalo didelis nuostolis.

Pažvelgkime, kad ir trumpai, kaip buvo dirbamas Vilniaus gubernijoje, ar tikriau sakant Vilniaus vyskupijoje, lietuvių nutautinimo ir lenkinimo darbas, ir kokiuos vaisius tas darbas yra atnešęs.

Kaip žinome iš historijos, pirmieji išsižadėjo lietuvių kalbos didieji dvarponiai, magnatai, džiaugdamies gautais herbais ir privilegijomis. Kartu ta polonizmo liga apėmė augštąją Lietuvos bažnyčios vyresnybę, o paskiau persimetė ir ant mažųjų dvarelių ir apėmė apskritai bajorų luomą ir miestiečius. Lenkybė, tuo budu, plėtėsi dviem keliais: per dvarą ir per bažnyčią. Dvaras senovėje, baudžiavos gadynėje, nedaug tegalėjo padaryti, nes moralės įtekmės žmonėse neturėjo. Bažnyčia ir kunigas kas kita. Bažnyčia sunkiais baudžiavos laikais buvo vienatinė žmogui prieinama vieta, artima jo sielai. Vienoje tik bažnyčioje žmogus rasdavo paguodą savo varguose, ten tik nuėjęs, galėdavo pasiskųsti, pasiguosti ir rasdavo suraminimą. Bažnyčia seniau turėdavo ir dabar tebeturi į žmogų begalo didelę įtekmę. Ką gi sutikdavo žmogus, nuėjęs į bažnyčią su šiokiu ar tokiu reikalu, ir ką jis ten išgirsdavo? Kitaip apvertus, kas ir kokie budavo ir tebėra Vilniaus vyskupijos kunigai?

Senais baudžiavos laikais visa bažnyčios hierarchija buvo pakliuvusi į bajorų diduomenės rankas. Į vyskupus, į kapitulą tegalėjo pakliuti tik bajoras ir tai da didikas. Jų dauguma budavo sulenkėję. Vilniaus vyskupų sostas ir kitos didžiosios Vilniaus vyskupijos bažnyčios ir vienuolyuai turėjo didelius turtus, gautus iš didžiųjų Lietuvos kunigaikščių ir kitų didikų. Valstybės įstatymais Vilniaus vyskupas buvo kartu pirmasis valstybės senatorius. Neįstabu, kad bajorai ir didikai smelkdavosi užimti augštųjų bažnyčios hierarchijos vietų. Į Vilniaus vyskupus veržđavos ne tik vieni Lietuvos didikai,

kurie nors jau nustoję savo kalbos, vis gi da jausdavos esą ne lenkai, o lietuviai, veržđavos ir tikrieji lenkai iš Lenkijos. Kartais jiems ir pasisekdavo tai pasiekti. Parėję į Lietuvą ir užėmę taip begalo svarbią vietą, jie nemaž nesirupindavo išmokti lietuvių kalbos, kad, jos išmokę, galėtu kaip reikiant pildyti augštas pareigas. Priešingai, budavo tokių, kurie, patįs nemokėdami lietuvių kalbos, versdavo kitus mokyties lenkų kalbos, patįs sakydami ir kitiems liepdami sakyti lenkiškus pamokslus, įvesdami bažnyčiose vietoje lietuviškų lenkiškas giesmes.

Kiekvienas, girdi, Lietuvių - Lenkų valstybės pilietis turįs mokėti lenkų kalbos. Tokią giesmelę lenkai giedodavo senovėje ir dabar da tebegieda. Bajorai arba iš Lenkijos parsibastę kunigai, matydami savo viršininkų pavyzdį, ir patįs darydavo ne kitaip. Visą pasaulį perėję, rasi, niekame kitur nerasime tokio krašto, kame katalikų kunigai butu taip darę ir taip darytu, kaip pas mus seniau buvo visoje Lietuvoje ir kaip dabar dar tebėra Vilniaus vyskupijoje. Kitur niekame kunigai neversdavo ir neverčia žmonių mokyties poterių ir melsties nesuprantama jiems svetima kalba; kitur visur kunigas, eidamas žmonių mokytų, visų - pirma pats išmoksta taip kalbėti, kaip žmonės kalba, ir tada tik teina tarp jų kunigauti. Taip yra apskritai katalikų bažnyčioje, bet Lietuvoje budavo kitaip. Čia dažnai kunigas, nemokėdamas nei žodžio lietuviškai, nusiųstas į gryną lietuvių parapiją, visas pamaldas ir pamokslus bažnyčioje įvesdavo lenkiškai. Toks kunigas nei kelias dešimtis metų išbuvęs lietuvių parapijoje neišmokdavo ir neišmoksta lietuviškai. Seniau kunigai taip darydavo greičiau del tinginio ir apsileidimo, o ne del kokio ten tikslo ar politikos. Prieidavo prie to, kad turėdavo kas nors iš šalies įsikišti ir priversti bažnyčios vyriausybę duoti lietuvių parapijoms kunigų, mokančių lietuvių kalbos. Taip rodos Žigmantas - Augustas karalius turėjo įsakyti, kad prie Šiaulių bažnyčios butų bent vienas lietuviškai mokantis kunigas. Apie tokį nenormalį bažnyčios padėjimą Lietuvoje, matyti, buvo išgirdęs ir Rymas. Siųstas iš Rymo popiežiaus legatas, Kumulejus, pasisukinėjęs po Lietuvą, pamatė, kad žmonės daugelyje vietų nei Tėve Musų, nei persižegnoti nemoka, nes lenkiškai kalbančio kunigo nesupranta, o lietuviškai jų niekas nepamoko[1]). Legatas pagaliaus įsakė Vilniaus vyskupui,

[1]) Plačiau apie tai skaityk naujame kunigo Prapuolenio veikale „Polskie Apostolstwo w Litwie“.

kad Vilniaus kunigų seminarijoje butinai visuomet butu tamtikras lietuvių skaičius, kad jie išėję seminariją ir likę kunigais, galėtu darbuoties po lietuvių parapijas.

Kol tebebuvo Lietuvių - Lenkų valstybė, Lietuvos bajorai ir diduomenė, kad ir buvo jau netekę savo protėvių kalbos, bet vis dar turėjo bent valstybinio skirto sąmonę ir jausmą. Valstybė žuvo, žuvo ir paskutinis akstinas, palaikiusis Lietuvos piliečiuose didikuose ir tą jų skirto nuo lenkų sąvoką. Lietuviams ir lenkams teko vienokios politiškos gyvenimo sąlygos, tik lietuviams jos buvo dar sunkesnės, negu lenkams. Lietuvos didikuose ir ta paskutinė skirtingumo nuo lenkų sąvoka pradėjo nykti. Nepasisekus dviem sukilimam 1831 m. ir 1863 m. svetimo jungo sunkybė abiejų senosios valstybės dalių sąmoninguosius gyventojus dar daugiau prislėgė, o tai skirto sąmonės nykimą dar daugiau pagreitino. Paskutiniomis keliomis dešimtimis metų mes matome, kad kaip tikrosios Lenkijos lenkas taip ir sulenkėjęs Lietuvos bajoras ir didikas nebeskirias vienas nuo kito; kaip vienas jų, taip ir antras žiuri vien į Varšuvą, sielojasi tais pačiais Lenkijos vargais. Lietuva jiems palieka vien tik Lenkijos „kresai“ (pakraščiai) ir Lietuvos bajoras - šlėkta vis dažniau ima save vadinti nebe „litvinu“, kaip pirmiau budavo, o „polaku“ iš „Litvos“. Toki Lietuvos bajorų politikos pažiurų permaina nepasiliko neatsiliepusi ir į lietuvius, į lietuviškąją liaudį. Demokratiškasai judėjimas nuo pusiau XIX amžiaus smarkiai plėsdamos Vakarų Europoje pasiekė ir Lietuvą. Visur pamatė, kad visuomenės pamatas ir kamėnas yra liaudis, kad tik liaudim remdamos visuomenės viršunė, bajorai ir aplamai inteligentija, tegali gyventi, o atskilę nuo kamėno jie butinai turės kristi ir žuti. Lietuvoje, ypač po 1863 metų, tą dėsnį turėjo dar geriau suprasti, kaip kitur kame, nes turėjo pamatyti, jog paskutinė pastanga atgaivinti senovės valstybę nepavyko iš dalies ir delto, kad su bajorais nėjo liaudis. Tečiau čia bajorui prieiti prie liaudies buvo sunkiau, negu kituose kraštuose. Čia bajorą skyrė nuo liaudies be kito ko dar ir kalba ir tautybė nuo to meto, kaip Lietuvos bajoras pradėjo save poliaku vadinti. Norint paimti liaudį vesti, reikėjo arba pačiam prisiartinti prie liaudies, arba liaudį priartinti prie savęs. Bajorai—diduomenė išsirinko paskutiniįjį kelią. Norint jiems patiems prisiartinti prie liaudies, butu reikėję išsižadėti savo lenkiškųjų aspiracijų. Sulenkėjusieji Lietuvos bajorai ėmėsi tatai dar smarkiau lenkinti lietuvių liaudį. Jei lig šiol lenkinimas ėjo pats savaime, dabar jis virto tikslingu darbu.

Bajorai vieni to darbo padaryti negalėjo, nes labai maža beturėjo įtekmės į žmones, užvis kad liaudis po 1861 metų, panaikinus baudžiavą, išsprudo iš jų rankų ir pasidarė savaranki. Reikėjo jieškoties įtekmingesnių talkininkų. Tokie talkininkai ir buvo sulenkėję kunigai, kurie veikiai prigėrė lenkiškų bajorų aspiracijų ir idealų. Kokie galingi tie talkininkai matome iš faktų. Kame kunigai nepadėjo lenkinti, ten ponai nieko nepadarė, ten negalėjo toliau nueiti, kaip tik lig savo dvarų ribų, ir tose dar nevisuomet jiems vyko; kame gi kunigai stojo jų talkininkais, ten liaudis patikėjo ponams, girdėdama taip pat darant ir tą-pat sakant, kaip ponai. Nevisur Lietuvoje kunigai stojo lenkintojų talkininkais. Kauno ir Seinų vyskupijos nepristojo prie jų, nes čia buvo vyskupų — vyrų šviesių ir stipraus budo, kurie nepasidavė lenkų intrigai. Nesugavus į savo tinklą vyskupų lenkininkams čia nepavyko paversti bažnyčios lenkinimo įrankiu, čia jei ir pristojo prie jų, tai tik atskiri žmonės. Kas kita Vilniuje. Čia lenkininkams pavyko įtraukti į savo spąstus augštąją vyskupijos vyresnybę, o su ja ir kunigiją. Talkininkai uolumu pralenkė pačius telkėjus, kurie patįs ilgainiui beliko tik kunigų talkininkais. Bažnyčia Vilniaus vyskupijoje virto tikru lenkinimo įrankiu. Vyskupijos viršininkai į lietuvių gyvenamas parapijas dažnai ėmė tyčia siuntinėti kunigus visai nemokančius lietuvių kalbos, kurie, suprasdami sau duotą uždavinį, ir nesirupino jos išmokti. Atėję į tokią parapiją jie tuojau įvesdavo bažnyčioje lenkų kalbą, išmesdavo iš jos lietuvių.

Ką gi žmonės, lietuviai? Ką jie galėjo padaryti! Kam pasiskųsi, jei pati augštoji, jiems pasiekiamoji, bažnyčios vyresnybė, vyskupijos viršininkai, taip-pat manė ir to-pat norėjo, kaip ir jos pačios duotieji lietuviams kunigai. Į Rymą tuokart žmonės kelio dar nežinojo. Paaimanavę, padejavę turėjo sutikti su tuo, ko norėjo kunigai. Nesuprasdami ir kraipydami žodžius, vis tik turėjo mokyties lenkiškų poterių, lenkiškų maldų ir giesmių. Ilgainiui žmoniems patiems pradėjo rodyties, kad taip ir turi buti, kad lietuvių kalba kalbėties su Dievu netinka, kad maldai dera tik lenkiškoji kalba. Iš ponų ir iš kunigų lupų jie dažnai girdėdavo, kad lietuvių kalba esanti žema, menka, kad esanti mužikų, stabmeldžių kalba.

Reikia pridurti, kad lenkintojai, kol kas, nevisai tepasiekė savo tikslą: kol kas sulenkėjo labai nedidelė lenkinamųjų dalis, daugumas gi nelenkėjo, bet gudėjo. Tik bažnyčioje lenkų kalba tikrai įsivyravo ir įgavo, taip sakant, j u s

dominü. Namuose, šeimynoje įsigalėjo ir įsigali vis daugiau ir daugiau gudų kalba. Delko taip atsitiko, nesunku suprasti. Lenkų kalba žmonėms visai nesuprantama, lietuvių kalbai labai tolima. Tikrų lenkų, arba visai sulenkėjusių lietuvių, kasdieniniame gyvenime vartojančių lenkų kalbą ir artimai susiduriančių su liaudimi, Lietuvoje labai nedaug tebuvo. Lietuvių liaudžiai pavyzdžių, kad lenkų kalba butų šeimynos kalba, maža tebudavo. Dvarininkai ir klebonijos perdaug toli buvo nuo žmonių ir perdaug augšti žmonėms išrodė, kad žmonės butu galėję jais sekti. Tuo tarpu iš senų-senovės artimiausi lietuvių kaimynai buvo ir yra gudai, kurių kalba daug panaši į lenkų kalbą ir tokių-pat prastų žmonių vartojama, kaip ir patis lietuviai. Gudų kalba šeimyna po šeimynos, sodžius po sodžiaus, parapija po parapijos, barais, barais pradeda vis toliau ir toliau slinkti iš rytų į vakarus. Lenkininkai tuo neišgąstavo, nes matė, jog gudas katalikas greičiau ir lengviau išmoks lenkų kalbos ir virs tikru lenku, kaip tikras lietuvis.

Lenkininkams dirbti savo darbą daug padėjo ir tai, kad po 1863 metų lietuviai neteko savo spaudos. Lietuvis negalėjo nešties be pavojaus į bažnyčią nei savo kalba parašytos maldakningės. Lenkų spauda taip-pat buvo suvaržyta musų krašte, bet ji vis tik buvo. Lenkų kalba parašytų raštų kad ir negalima buvo leisti Lietuvoj, bet jų vis buvo galima gauti iš Lenkijos. Lietuvių maldakningės vietą labai dažnai užimdavo lenkiška maldakninge. Lietuvoj nutautimas pamažėli, ramiai, bet daiktas iš daikto vis ėjo tolyn iš rytų į vakarus.

Tuo tarpu ir lietuvių tautybės sąmonė pradeda gauties, lietuvių tautos kamėnas pradeda leisti naujas atžalas, kurios vis didyn pradeda kerėties. Per didelį vargą, per daug kančių jaunos atžalos pradeda gaivinti patį tautos kamėną, liaudį. Lietuvių tautybės sąmonės žvaigždė, švysterėjusi vakaruose, kas kart vis kilo augštyn; apšviesdama vis naujus lietuvių žemės plotus, iš vakarų ji traukės vis tolyn tolyn į rytus, plėtės vis platyn ir platyn. Lietuvių tautai patekėjo „lux ex occidente“. Lietuvių tautybės sąmonė žengdama iš vakarų į rytus turėjo sutikti slenkančią iš rytų į vakarus lietuvių tautybės marintoją, lenkybės skraisčia apsidengusią. Ta šmėkla jau toli buvo nuslinkusi, jos tvaikas jau atsidavė toli Lietuvoje apie Kauną, Kedainius, Seinus; jau ji pati taisėsi peržengti patį Nemuną, bet čia sutikusi ateinančią jau iš vakarų tautybės sąmonę, sukosi atbula lig tų vietų, kurias jau

ji turėjo apsiautusi savo tamsybės apsiaustu ir apsvaiginusi marinančiu tvaiku. Tautybės sąmonė, pamačiusi savo priešininkę besitraukiančią atgal, pėda į pėdą sekė paskui jos, neatsilikdama nei truputėlio. Tamsybės šmėklai nenorėjosi paleisti tų, kurie jau buvo pakliuvę į jos nagus. Geruoju ji jau nebetraukiasi atgal, bijodama, kad jos apsvaigintieji neatsigautu ir, drąsiai žengiančios šviesos žadinami, kad nesukiltu prieš ją pačią. Kova buvo neišvengiama. Kova prasidėjo smarki. Tamsybės šmėkla, ta lenkybės skraisčia apsidengusioji lietuvių tautybės marintoja, sukėlė prieš tautybės sąmonę visas tamsybių galybes: šmeižtą, neapykantą, pavydą, išgamybę, susiundė vaikus su tėvais, brolius su broliais, ainius su prosenuoliais. Patiško ir kraujas. Tautybės sąmonė, augštai iškėlusi žibintuvą, žengia vis tolyn gaivindama apsvaigintuosius. Kova bus dar ilga, jos galo dar nematyti.

Pumpuras.

IŠ GOETHE'S.

Man' ant galvos (taip kartais aš manau)
Garbės šviesus jau žiba spindulys,
Nupuolė nuo krutinės mano sopulys,
Žmonių jau ašarų pasaulyj nematau.
Pasaulis meile žiba prieš mane:
Sutinka dainių jis jausmu brolybės,
Ir meilės, ir tiesos įstatymus jis pildo visame,
Pirm jo kaip auksas, švieč' žvaigždė teisybės.
Tečiaus praėjo valanda—ir galvą mano spaudi
Jau vėl, vainike dainiaus tu dygus!
Graudžių aš ašarų vėl lieju upelius...

O žmonės ein' nuo amžių tuo pačiu keliu,
Neatsikrato nuo savęs tėvų gašlumų,
Nei melagysčių, nei kvailumų—
Nenori eit tiesos ir meilės takeliu...

Ir balsas mano, jau liguistas, tyli!

Pranas Kurėjas.

Kiaulupiai, 29—XII—13.

LIETUVAIČIO DAINA.

Kas suteiks man tiek ramybės,
Kiek tėvynė mylimoji?
Kas parodys tiek gražybės,
Kiek gamtužė jos puikioji?
Kas atjaus taip mano norą,
Kaip lietuvė—mergužėlė,
Kuri myli tiesą, dorą,
Ir tėvynei žyd', kaip gėlė?
Kas paduos meiliai man ranką,
Jei ne tu, lietuvi lėtas?
Kas paguodžia mane menką,
Jei ne draugas numylėtas?...
Man nereik kalnų šveicaro,
Nei gamtos jo gražumynų:
Jokios garbės man nedaro
Gražųs rubai mus' kaimynų.
Nors Amerika žibėtu
Aukso rube, kaip saulelė—
Laimės man ji nežadėtu,
Nes ne mano tai šalelė.
Lietuvoj aš tejieškosiu
Savo laimės – dalužėlės,
Ir kol gyvas, neperstosiu
Gerbt gimtinės bakužėlės.
Čia gimiau, čia užaugino
Mane tėvas ir motutė,
Tie laukai mane maitino,
Šildė Lietuvos saulutė...
Čia pamėgau, pamylėjau
Buvį nuskriausto žmogelio,
Čia skausmų jau daug kentėjau,
Bejieškodams laimėn kelio...
Čia kapeliai mus tėvelių
Atminimais užusėti,
Čia už bėgančių metelių
Ir ašai manau ilsėti.

Žėmės Dulkė.

Elektro-technikos Institutas.

(Электро-технический Институтъ Императора Александра III-го. Аптекарск. остр. Песочная 5).

Elektrotechnikos Institutas pradėjo gyvuoti kaipo toks 1891 metais (pirma buvo tai pačto ir telegrafų techniškoji mokykla). Jisai priguli vidurinių dalykų Ministerijos žinybai

Be Direktoriaus, inspektoriaus ir trijų pastarojo padėjėjų yra dar profesorių Taryba, kuri visaką ir valdo.

Institutan priimami tiktai krikščionis.

Be egzamino primami vien tie, kurie baigę Rusijos augštas techniškas mokyklas ar universitų fizikos-matematikos skyrių. Jie privalo baigti Institutą ne vėliau kaip per keturis metus.

Visi-gi kiti, turintieji vidutinių mokyklų atestatus (gimnazijų, realinių mok., komercijinių etc.) turi laikyti konkursinius egzaminus: a) r a š t i š k u s: iš geometrijos su trigonometrija (duoda kelis uždavinius padaryti), iš algebros (taip pat uždaviniai), ir iš rusų kalbos (duada 5 temas dvi abstrakti ir trįs iš literaturos, dažnai iš Ostrovskio, Tolstojaus ir kitų rašytojų); iš tų 5 reik pasirinkti vieną, b) ž o d i n i u s: iš geometrijos su trigonometrija, iš algebros su teoretiškaja aritmetika ir iš fizikos.

Rimčiausius ir sunkiausius egzaminus turi fizika. Reikia puikiai žinoti rankvedį „Kraevičo“ ir be to gerai pasipraktikuoti dirbti uždavinius (gerai parinkti uždaviniai yra Šmulevičiaus „uždavinyne“). Iš teorijos geometrijos užtektinas yra „Davidovo“ arba Kiseliov'o vadovėlis; uždavinius dirbti galima iš uždavinyno Rybkin'o arba Šmulevičiaus. Iš trigonometrijos plačiai gimnazijose vartojamo Šapošnikov'o neužtenka; čionai gera įgyti trigonometriją Šmulevičiaus; taip-pat jojo geras yra ir uždavinynas iš trigonometrijos. Iš algebros pilnai užtenka Kiseliov'o teorijos ir kokio-nors Vereščagin'o ar Šapošnikovo bei Valcev'o uždavinynų. Aritmetikos jau kelinti metai,

kaip pas nieką per egzaminus neklausia, bet atsargumo delei galima peržiurėti „Ариѳметика Билибина“.

Beliko pora žodžių pasakyti apie egzaminą iš rusų kalbos. Tas egzaminas—tai visų lengviausias, nes g e r a i ž i n a n t rusų rašybą, lengva užsipelnyti visai gerą laipsnį.

Aš minėjau čionai Šmulevičiaus rankvedžius, jie nors ir turi daug priešininkų ir net-gi pačių egzaminatorių tarpe, bet aš, pasiremdamas plačiu jų vartojimu ir populerumu, drįstu juos ir draugams rekomenduoti, tuo labjaus, kad ir aš pats iš jų besimokinęs mačiau jų nemažą vertę.

Aplamai apie konkursinius egzaminus turiu pasakyti tai, kad jie vis-gi ne tokie baisus, kaip tai pasakoja apie juos „nukirstieji“, nes, suprantama, kad šie pastarieji turi kaipnors save pateisinti[1]).

Jeigu kas iš draugų norėtu pastoti Elektrotechnikos Institutan, tai patarčiau butinai išsirašyti sau iš Instituto „Условія пріема“ (dykai) ir egzaminų programa (už 50 kap.,— galima markėmis nusiųsti).

Prašymas priimti Institutan, parašytas savo ranka Direktoriui, siunčiamas kartu su 3 fotografijomis ir popierų originalais (butinai, nes kopijų visai nepriima), pradžioje vakacijos ne vėliaus kaip 20 liepos, Instituto kanceliarijon.

Priima kas metai Institutan apie 100 studentų (nors norma tiktai 80), neskaitant keliolikos baigusiųjų augštas mokyklas, kurie, kaip minėjau priimami be konkurso. Išviso Institute yra apie 700 studentų.

Mokslas tęsiasi Institute normaliai penkis metus. Taip kad pabaigti Institutą greičiau jokiu budu negalima (negu tik baigusiems augštasias mokyklas); bet ir ilgiau buti kaip 8 metus taip-pat neleidžiama. Laike metų Institutas atdaras buva tiktai apie 6 mėn., nes 4 mėn. tęsiasi vakacijos ir apie du mėn. Kalėdų, Velykų ir Užgavėnių liuoslaikis.

---

[1]) Konkursinis laipsnis išskaitliojamas yra, kaipo vidutinis iš šių dalykų: algebros ir aritmetikos (vidutinis iš žodinio ir raštinio egzamino); geometrijos ir trigonometrijos (vidut. ir žod. ir raštinio egz.); fizikos (žod. egz.) ir rusų kalbos (rašt. egz.).

Gauta per egzaminus iš vieno dalyko dvejutė neatima teisės egzaminuotis toliau, ir dažnai laipsniais iš kitų dalykų galima prisivaryti prie konkursinio laipsnio.

Visgi ruoštis prie egzaminų aš patarčiau pradėti paskutinėj klasėj, nors, gerai padirbėjus galima spėt pagalios prisiruošti ir per vakacijas.

Sistema mokslo išguldymo — objektų sistema, taip kad egzaminus galima laikyti viens po kitam ištisus metus. Pirmais metais reikia priverstinai išlaikyti paskirtus egzaminus (apie pusę visų pirmais metais skaitomų), taip-pat minimum toks yra trečių metų pabaigoje ir šeštų.

Išguldomi Institute šie dalykai: 1) augštoji matematika, 2) mechanika, 3) fizika, 4) chemija ir elektrochemija, 5) architektura, 6) geodezija, 7) braižymas, 8) medegos stiprumas (стротивленіе матеріаловъ), 9) kanalizacija elektros energijos, 10) elektros apšvietimas ir fotometrija, 11) mašinų detaliai, 12) teorija elektrotechnikos, 13) elektromechanika, 14) traukinių apšvietimas, 15) termodinamika, 16) liftai (pakeliamos mašinos), 17) signalizacija, 18) telegrafai ir telefonai, 19) centrale elektros stotis, 20) hidraulika, 21) bevielis telegrafas, 22) motoriai visokių rušių.

Visi šitie dalykai (aš pažymėjau tik svarbesnius) dalinasi į du skyriu: elektrotechnikos ir elektrochemijos. Elektrotechnikai gali specializuotis trijose šakose: 1) elektrotechnikoje (общая электротехника) 2) pramonės elektrotechnikoje (промышленная электротехника ir 3) telegrafuos bei telefonuose.

Mokslas Institute apsieina pigiai, nes išviso tiktai 25 rub. į pusmetį, beto da paliuosuoja nuo mokesčio kiekvieną kartą po 25 žmones.

Prie Instituto yra 50 valdžios stipendijų (po 300 rub. kiekviena) ir 5 privatinės. Už valdžios stipendija naudojimąsi reikia pabaigus mokslą atitarnauti ten, kur paskirs Ministerija (žinoma už algą) po $1^1/_3$ metų už kiekvienus metus naudojimosi ta stipendija. Nepanorėjus atitarnauti reikia sugrąžinti pinigus.

Neturtingiems studentams-elektrikams šelpti yra dvi įstaigi: „Savyšalpos kasė“ ir „Darbo biuras“; abi tų pačių studentų organizaciji.

Apsirgusiems studentams suteikiama yra dykai medicinos pagalba, nes prie Instituto yra medicinos daktaras ir dantų gydytoja.

Prie Instituto yra didelė „fundamentalė“ biblioteka (veikalai iš technikos srities) ir studentų kningynas, kur daugiausia yra knngų iš beletristikos ir mokslo rankvedžių.

Institutas leidžia savo laikraštį „Извѣстія Электротехническаго Института“.

Studentai pabaigę Institutą gauną laipsnį inžinieriaus-elektriko. Inžinieriai-elektrikai turi teisę daryti projektus ir

atlikti visokios rušies elektrotechnikos darbus, vesti tramvajus, statyti elektros stotis su visomis gyvenamomis triobomis, statyti telefono bei telegrafo stotis ir kitus darbus su tuo specialumu surištus.

Turiu da pasakyti, kad lietuvių Intitute, sulyginus su kitoms tautoms, kaip lenkų ir latvių, labai mažai, nes išviso mes tiktai trįs tebėsame, latvių-gi apie 15 žmonių, o lenkų su viršum 40.

Stud.-elektotechnikas *V. Čarneckis.*

ELEGIJA.

Jei nėr laimužės tarp žiedų,
Labjau nebus jos tarp ledų!
Veltui tenai aš jos jieškojau,
Veltui energiją aikvojau!...
Ak tankiai, tankiai mane jauną
Svajonė ir jausmai apgauna;
Dažnai aš klaidžioju be kelio,
Dažnai širdis krutinėj gelia!
Nesykį, slėgiamas vargų,
Meldžiau Augščiausiojo jiegų,
Jieškojau atilsio kapuose,
Kur ilsisi žmoneliai liuosi...
Audra praužia—liauna vėjas—
Ir aš nurimstu, pakentėjęs.
Ir vėl einu, jieškodams kelio,
Kurs išved' žmogų iš vargelio...
Man lemta dirbt, kovot, kentėt,
Rast savo dalį ir laimėt,
Tėvynės labui nepranykti
Ir ainiams pavyzdį palikti.

Žemės Dulkė.

Ar ištikrųjų nyksta krikščionystė?

Daugumas, ypač „pirmeiviai“, mano buk krikščionystė ir apskritai tikėjimas, žmonėse nyksta. Bet tai — netiesa. Nekalbėsiu čia apie liaudį, kurios didesnė dalis, kaip ir patįs matome, yra tikinti; neminėsiu ir mokslavyrių, nes jau „Ateityje“[1]) apie tai buvo rašyta; čia man labjausia rupi moksleiviai, ypač studentai. Mes jau pripratom žiurėti į studentą ar šiaip jau į kokį, kaip sako „apsitrinusį“ žmogų, šiek tiek paragavusį mokslo ir paviršutiniai susipažinusį su kaikuriomis mokslo tiesomis, kaipo į kokį netikelį, kuris jau nebegali sutaikinti tikėjimo su savo mokslu, kuriam tikėjimas - visai nebereikalingas dalykas. Išrodytu lyg tikėjimas ištikrųjų nesutinkąs su mokslu, nes prasčiokai bemoksliai tiki, o „apšviesti ponaičiai“ ne. Bet gyvenime to nėr. Nemaža dalis ir tųjų „apšviestų ponaičių“ yra žmonės tikintįs. Aiškiausis priparodymas, jog nemaža dalis studentų tiki į Dievą—tai krikščionių studentų draugija; turintį šiandien apie 200 tukstančių sąnarių. Prisižiurėkime arčiau į tų krikščionių studentų judėjimą.

Pirma studentų krikščionių kuopelė susitvėrė 1858 metais šiaurinėj Amerikoj. Praslinkus 20 metų jau buvo daugiau dvidešimties panašių kuopelių, 1877 metuos tapo įsteigta Amerikos studentų krikščionių Sąjunga, į kurią 1905 metuos prigulėjo 1275 vietinės kuopos su 80729 sąnariais. Gaila, kad neturiu skaitlinių apie dabartinį gyvavimą Amerikos studentų krikščionių sąjungos. Krikščionystės idėja tarp Amerikos studentijos žymiai platinas, užtat negalima abejoti, jog per tuos septynerius metus sąnarių skaičius padidėjo. Anot Motto (vieno iš žymiausiųjų veikėjų tarp Amerikos studentijos) kiekviename Amerikos universite yra 500—1000 studentų krikščionių, o per paskutinius 20 metus 3500 amerikiečių studentų išvažiavo į stabmeldžių kraštus, Evangelijos garsintų. Taigi šian-

[1]) Sk. № 1, 1912 m.

die galime drąsiai sakyti, jog pusė amerikiečių studentų yra žmonės tikintįs ir jog jų skaitlius kasmet žymiai auga.

Anglijoj, pirmoji studentų krikščionių draugijėlė susitvėrė 1878 metais, 1893 metais jau buvo įsteigta Britanijo krikščionių stud. sąjunga, į kurią 1905 m. prigulėjo 56 studentų kuopos, tiek pat kuopų studenčių ir 40 kuopų dvasiškų auklėtinių — išviso 5000 sąnarių. Dabartinė krikščionių studentų sąjunga Vokietijoj turi savo skyrius 15 universituose, 10 politechnikos institutuose. 1895 m. įsteigta krikščionių stud. draugijos Danijoj, Norvegijoj ir Švecijoj, 1896 metus pietinėj Amerikoj ir 1900 m. Holandijoj, kurioje yra apie 100 panašių draugijų.

Francijoj krikščionystė tarp studentų netaip pasekmingai platinos, kaip viršminėtose valstijose ir Mott'as 1900 m. pirmą kart atvažiavęs Francijon, rašo, jog vos besuradęs 12 žmonių, norinčių įstotį į krikščionių stud. draugiją ir studijuoti Šventą Raštą[1]). „Atsimenu—rašo jis kaip jie drebėjo, kada aš jiems sakiau koks prakilnus jų tikslas ir kokia didelė atsakomybė už tai, kaip daug jiems priseis iškentėti universito sienose nuo draugų studentų ir profesorių. Dabar t. y. po 10 metų—rašo jis toliau—ši kuopelė 12 žmonių padidėja iki 500 ir taip pradėjo interesuoties krikščionyste ir vėl prie jos grįžti, jog 14 francuzų universituose yra stud. krikščionių draugijos". Turiu pažymėti jog ši srovė, įsiskverbė ir į vidutinės francuzų mokyklas. Rosijoje, pirm keleto metų, ir-gi tapo įkurta stud. krikščionių sąjunga.

Krikščioniškas judėjimas tarp studentų iš Vakarų praplito ir į Rytus ir 1895 m. jau matome sąjungas Australijoje, Indijoje, Japonijoj ir net Kinuose. Japonija yra laikoma viena pažangiausiųjų Rytų šalių. Sako, jog nėra kitos šalies, kuri taip gerbtu mokslą, kaip Japonija. Bet, nežiurint į tai, nežinome kitos tokios šalies, kur taip didelis % studentų virstu krikščionimis. Apskaitoma, jog % krikščionių 20 kart didesnis tarp studentų, negu tarp kitų visuomenės sluogsnių. Vidutinese Japonijos mokyk-

[1]) Čia autorius visai klysta. 1900 metais studentų katalikų Francijoj buvo keletą tukstančių; bet jie budami katalikais neturėjo reikalo dėtis prie p. Mott'o steigiamos „Krikščionių stud. draugijos", turinčios protestantišką spalvą. *Red.*

lose irgi nemažas % krikščionių moksleivių.—Dabar Japonijoje yra arti 100 stud. krikščionių draugijų, daugiau, kaip su 2000 sąnariais.—Kas-gi galėjo tikėties, jog Japonijoje išsiplatins krikščionystė. Napoleonas dar pasakė: „Kinuose miega stabmeldys — temiega“. Laikas mainos. Dauguma Kinų studentų mokinas Europos universituose. Čia jie susipažįsta su krikščionyste ir nemažai priima ją. 1905 m. į Kinų stud. krikščionių sąjungą prigulėjo 2000 studentų ir studenčių. Vienas europietis, aplankęs Kinus, rašo, jog didžiausiose salėse negalėjo sutilpti studentai, norintieji klausyti paskaitų apie krikščionystę. Kai-kuriuose miestuose, net reikėjo statyti tam tikri namai iš bambuko. Užvis sunkiausia esų perkalbėti įdant skirstytus.

Kasmet šimtai Kinų studentų priima krikščionystę, nežiurint į tai, jog padėjimas krikščionių stud. Kinuose labai apgailėtinas. Žmogus, priėmęs krikščionystę, nustojo akyse tėvynainių visokio žmogiškumo, pagarbos. Štai, keletas metų atgal, per bokserų sukilimą, tapo sugautas vienas krikščionis studentas, iš kurio reikalavo, idant išsižadėtu krikščionystės. Studentas gi atsisakė išpildyti jų reikalavimą. Tuomet jam išpjovė liežuvį, tardami, jog jis dar gali atsisakyti nuo savo žodžių, te tik nulenkia galvą žemyn, bet šis pakelė augštyn. Ir tai nevienintėlis atsitikimas.

Kuomet Henrichas Martina's (irgi žymus veikėjas tarp stud. krikščionių) aplankė Indiją, tarė,buk greičiau numirėliai prisikels iš grabų, negu jis pamatys braminus studentus krikščionimis. Dabar gi jau visuose Indijos kampuose rasime indusų studentų krikščionių, kurių sąjunga turi arti 5000 sąnarių, kurių ketvirta dalis moteris. Australijoj su Naują Zelandija yra 3000 krikščionių studentų, t. y. $^1/_2$ visos studentijos.

Neperseniai įsteigtoji pasaulinė studentų krikščionių draugija suvienija visas (600) krikščionių stud. sąjungas, kurioje, kaip jau minėjome pradžioje, yra daugiau 200 tukstančių sąnarių, tame skaičiuje 40 tukstančių studenčių. Ši sąjunga labai turtinga, daug turi savo namų; daug užlaiko mokyklių, kaip vidutinių, taip ir augštesnių. Svar-

biausias tikslas šios sąjungas, tai 1) vienyti visas sąjungas ir užmegsti artimesnius ryšius su visų tautų studentais krikščionimis. 2) Surinkti žinių apie dvasišką stovį studentų visuose kraštuose ir 3) platinti krikščionystę tarp netikėlių draugų.

Panaši į stud. krikščionių sąjungą, tai sąjunga studentų krikščionių misijonierių, sutverta 1886 m. ir kuri jau išleidė daugiau, kaip 4000 misionierių. Neperseniai Vokietijoje (Halle) buvo susirinkimas studentų krikščionių, aptariančių, kokiu budu pasekmingiau platinus krikščionystę stabmeldžių kraštuose. Nežinau tik kuo pasibaigė. Keista mums, draugužiai, ištikrųjų keista. Studentas, virsta misionieriu, išsižada savo tėvynės, išsižada jaunystės svajonių, palieka namie tėvus, brolius, seseris ir eina... eina kur ten toli į svetimus nežinomus kraštus apsakinėti Kristaus mokslo, negailėdamas savo gyvybės, kuri kiekvienoj valandoj esti pavojuje. Tai kokią didelę įtekmę daro į žmogų tas prakilnus Kristaus mokslas. Taigi krikščionystė nenyksta tarp studentų, bet priešingai kasmet platinas ir randa sau nemaž pasekėjų. Nes kas-gi jungia tuos tukstančius studentų į draugijas, kas juos stiprina dvasioje? Beabejo Kristaus asmuo, apie Kurį nieko blogo negalėjo pasakyti net žmonės netikintieji į Jį.

Baigiu savo rašinėlį žodžiais Goethe's. „Žmogaus protas negalėjo sutverti taip augšto ir prakilnaus mokslo, kokiuo yra Kristaus mokslas, kokį ir randame Evangelijoj".

Taigi, draugužiai, pamylėkime dar labjaus tą mokslą ir stengkimės gyventi sulig jo.

Kalnėnas.

ŽVAIGŽDELĖ.

Pamylėjau aš vieną žvaigždelę
Tarp skaisčiųjų dangaus žiburių.
Ir dažnai ją akyse turiu,
Kai naktis užkariauja dienelę.
Ji nešviečia elektros šviesa,
Su aušra susilygint negali
Ir pabudinti miegančią šalį
Nepajiegia, nors žiba visa.
Jos veidelis tartum apsiniaukęs,
Spindulėliai silpnučiai, šalti...
Bet jinai prie manęs taip arti.
Kai aš liudžiu skausmų susilaukęs...
Astronomai ligšiol jos nemato,
Ar matys kada nors—nežinia.
Taip pasaulis užmiršo mane,
Mano vargo, kančių nesuprato!...

Žemės Dulkė.

30—XII—13 m.

Bibliografija ir kritika.

„Экономическія бесѣды“ Н. Карышевъ.

Autorius pavidale labai populerių pasikalbėjimų išdėsto, taip sakant, abėcėlę politiškos ekonomijos. Šitą kningelę patarčiau pasiskaityti mokiniams V—VI klasės, kaipo įžangą į tą svarbų mokslą. Ypatingai gerai autorius paaiškina plačią ekonomijos terminologiją, — darbą, produkciją, jos įrankius, kapitalą etc.

Stud. *V. Arnis.*

Iš moksleivių gyvenimo.

Telšiai. Maž kas buvo kalbėta „Ateityje“ apie Telšių moksleivių gyvenimą, tik dr. Žibutė № 9 padavė mergaičių progimnazijos statistiką. Pasakyti-gi yra daug kas.

Pirmiausia reiktu paduoti statistiką, bet del kai-kurių priežasčių priseina tai atidėti tolimesniam laikui.

Jau nevienas iš dr-ų ir dr-gių žino, kaip seniai Telšių vyrų gimnazijos Valdyba triusia, idant perdavus gimnaziją valdžiai.

Įvairios kalbos ir spėliojimai nuo pat gimnazijos atidarymo plėtojosi taip mokinių, taip pašalinių žmonių tarpe. Nuo tų kalbų prigulėjo visas mokinių upas. Vieni tvirtino, kad gimnazija gaus teisių arba visai pereis valdžion; viskas-gi pasidarysią be jokių kvotimų — nejučiomis. Tada mokiniai laimės pagauti, svajojo.. džiaugėsi ir, kaip žuvis vandens, troško tos meilios dienelės. Kiti visai užtemdydavo šviesią ateitį, baisiausiais kvotimais begrasindami, arba tvirtindami, kad gimnazija visai negausianti teisių. Spėjimams nebuvo galo. Del jų daugybė mokinių išstojo, bet daugelis ir pastojo, laimės viliojami. Pastaraisiais metais pastojančiųjų skaičius žymiai sumažėjo: 6 klasėse tėra vos apie 90 mok. — Šiemet, susirinkus mokiniams, kalbas platinosi dar su didesniu gyvumu. Tikrą tiesą sužinojome tik gimnazijos direktoriui apsilankius pas apskričio globėją: už mėnesio kvotimai iš visų klasių. Dabar ir-gi prieš musų akis didžiausias kalnas, kurio viršunė sunkiai pasiekiama, nes kartu reikia ir mokyklon vaikščioti, lekcijas rengti ir dar visų klasių kursas kartoti.

Dvasinis mokinių stovis, nors kiek geresnis negu pernai, bet vis-gi nekoks. Tiesa, nebeviešpatauja taip girtuoklystė, ir lošimas kortomis; flirto menas ir-gi nustojo savo pirmykštės reikšmės. Stebėtina, tik tai, kad musų dr. „pirmeiviai“, taip liko sufanatizuoti savo idėjomis, kad į at-ką žiuri, kaip į baisiausį priešą, šnipą, išdaviką, manau ne ką apsiriksiu pasakęs, kaip į... galvažudį.

Propagandą savo skelbia uoliai mažesniųjų dr-gų tarpe, o savo siulomąją „liuosybe“ —varžo jaunutės sielas. Daug-ko but galima prirašyti apie musų santikius, bet pakaks; kiekvienas manau žino, jog tai paprasta dainelė.

Turime 2 mokytoju lietuviu—kun. A. Simaitį ir p. Pr.Untulį; yra dar ir trečias, bet jo tautystės c r e d o sunku pažinti. Lietuvių kalbos lekcijų po šiai dienai neturimė, nors ir mokytojas yra ir, jam atvažiavus, buvo užtikrinta, jog bus. Mat apskričio globėjas vis dar netvirtina; keistoka... Tiek šiuo žygiu apie gimnaziją.

Mergaičių progimnazijoje susipratimas labai žemas. Yra viena, o gal ir dvi, trįs, „susipratusios“. Mat viena turi brolį studentą, kurs vasaros metu nepaskundė „susipratimo“ įpilti mergaitės sielon; kitos-gi „šiltai“ gyvena su musų gimnazistais, kurie taip-gi seka studentų pavyzdį. Na, ir plėtojasi, mažu-pamažu „susipratimas“ mergaičių tarpe. Deja, tikrai, susipratusios išsilavinusios mergaitės su žvake jieškotum dieną, kol atrastum vieną. Ypatingai IV klasė, kaipo vyresnioji, šiemet giltiniop nuvažiavo. Ten arba „žavėtojos“ arba „širdelių ramintojos“. Girdėt, viena net vestuvės žadėjo iškelti šiemet, bet del nežinomų priežasčių svajonės nuėjo dumais. Kita vėl „geraširdė“ išgelbėjo vieną činauninką nuo saužudybės, prižadėdama mylėti. Ir vis iš tų „liuosybe“ persiėmusiųjų tarpo. Laikas nors kartą ir jums, draugės, suprasti, jog brukamoji pasikalbėjimais ir pavyzdžiu liuosybė veda į nedorybių klaną. Norit pavyzdžių, imkit iš savo draugių tarpo.

Toks tai skurdus mergaičių dvasios stovis. Jos turi ir lietuvių kalbos lekcijas, bet maž ir jomis tesinaudoja. Gaila oi gaila!..

Miesto mokykla šiemet beveik visai užmigo, ten dar gyvuoja ir plėtojasi, net „Pirkentono literatura“. Tenai ir-gi, ne beto, žinoma, yra vienas antras „pirmeivis“, na, žinoma, ir keli „pirmeiviukai“. Bet jų veikimas „tylus“, „ramus“ kaip pelkės vanduo. Tikybos lekcijų dar pas juos nėra.

Taip tatai kruvon suėmus, telšiečių mokinių stovis žemas, suskurdęs, vargingas.

Tikimės geresnių laikų, bet ką ateitis atneš, tai prideng-ta nepermatomu uždangalu—tai paslaptis.

Šiuo kartu tiek apie Telšius.

Toliau pranešiu apie kvotimų rezultatus ir t. t.

Sagutis.

10—XI—13.

Šiauliai. Matydamas, kad niekas nepraneša apie musų miesto mokyklos (dabar vadinasi „Augštoji pradinė mokykla“) stovį, aš pasistengsiu paduoti bent trumpą musų mokyklos statistiką, kuri $19^{13}/_{14}$ mokslo metais šitaip išrodo:

klasės	moksl.	lietuv.	lenkų	rusų	sulenk. lietuv.	žydai ir mag	vokieč.	latvių.
I.	50	15	13	15	1	4	3	—
II.	48	16	12	12	2	7	1	—
III.	31	9	6	11	2	4	—	1
IV.	29	9	5	9	3	5	1	—
Sk.	158	49	36	46	8	20	5	1
Ateitį sk.	21	17	2 IV kl.	—	2	—	—	—

Kaip matome iš šių metų statistikos lietuvių skaičius gana žymus. Sulyginę $19^{11}/_{12}$ mokslo metų statistiką, patalpiutąją «At.» №№ 6—8 pamatysime, kad anuomet iš 166, t. y. iš didesnio skaičiaus mokinių lietuvių buvo daug mažiau, tiktai 33, o praslinkus vos porai metų, ir tai dar nepilnų, jau iš 158 mokinių lietuvių randame net 49. Reikia tikėtis, kad su laiku lietuvių mokinių skaičius dar padidės. «Ateitį» skaito beveik visi vyresnieji draugai.

Jonas Migdolas.

10-XI-13 m

Šiauliai. Yra sakoma, kad kiekvienas savo namuose yra ponas. Bet nevisuomet tai teisinga. Imkime kad ir

Šiaulius: čia Lietuvos vidurys, čia visų suprantama lietuvių kalba, liaudis ir maž visa pažangioji šviesuomenė lietuviška, nemaža gerai pasiturinčių draugijų (lenkų visai nėsama). Ir vis-gi, lietuviai nevisai teisingai aprupinti bažnyčioj, kaip turėtu buti. Imkime moksleivius. Jiems laikomos šv. Mišios rytą kas šventė. Po mokinių Mišių sakomas pamokslas: d v i š v e n t i l e n k ų k a l b o j, t r e č i ą j ą l i e t u v i ų. Taip buvo sutvarkyta, — ir žemaičių vyskupo liepiama prieš penketą metų—, sulig mokinių skaitliaus (ab. lyt.) kokia kalba mokamasi tikybą. Šiuo laiku, augant tautiniam susipratimui, pasirodo, kad lietuvių skaičius, kurie mokos tikybos savo kalboj per visas Šiaulių mokyklas padidėjo, butent susilygino su lenkais. Beto daugelis vadinančių save „lenkais“ yra sulenkėję lietuviai, mokantįs lietuvių kalbą.

Taigi vardan teisybės ir sulig mirusiojo a. a. Žemaičių vyskupo Cirtauto nustatymu butinai turėtu pasirupinti musų gerb. kapelionai, nuo kurių tas viskas priguli, sulyginti lietuvių moksleivių pamaldų teises su „lenkų“ teisėmis.

Per mokinių Mišias pačių moksleivių yra giedama šv. giesmės jau antri metai. Ačiu kun. D. jos yra giedamos prakeičiui: vieną šventę lietuviškai, kitą lenkiškai.

R. M-ka.

Šiauliai. Miestiečiai, nors ir neperdaug, visgi skaitome «Ateitį», kurios pas mus pareina į 20 su viršum ekzempliorių, ir dar šį-tą dirbame, bet musų artimos draugės-kaimynės, progimnazistės, tai vis dar beveik visos tebemiega. «Ateities» beveik nei viena neskaito, o kaip žinau, tai, rodos, kad ir labai butu kam skaityti. Laikas, gerb. draugės, atsibusti ir pradėti darbuotis.

J. Sokratas.

Mažeikiai. Šįmet Prekybos mokykloj jau atsidarė 5 toji klasė, kitą metą bus ir šešta. Mokyklos savininkas latvis Markevičia sakosi noris ją paversti komercijos 7 klase mokykla, dagi su teisėmis. Šįmet čia daug mokytojų permainė. Tas blogai atsiliepia ir į mokinius. Nuo pat mokslo pradžios neturime kunigo. Mokyklos viršininkai šiame dalyke klausiami nuduoda nežiną, kodel kunigas nevaikščiojąs. Kunigas vėl

sakosi neeinąs nekviečiamas ir buk neužtvirtintas. Vaikinų dalis bene pertai liovėsi ir į bažnyčią ėjusi.

Pernai bent įžanginėse klasėse buvo lietuvių kalba išguldoma. Šįmet ir to nėra, kad ir butu mokytojas ir mokinių.

Draugės bent privatinai rupinasi savo kalbos pramokti, vaikinai nei to tiek.

Yra Mažeikiuose ir 6 metų kursų gelžkelio mokykla. Ten daugiaus katalikai lenkai, gelžkeliečių vaikai. Kiti rusai. Lietuvių bus koks penketas.

Pr. Garšvilas.

Panevėžys. Paduodu Panevėžio moterų gimnazijos statistiką:

klasės.	lietuv.	lenkių	protes.	rusių	žydžių	Išviso.
IV	2	3	5	5	21	36
V	5	10	—	8	19	42
VI	2	4	-	9	30	45
VII	1	0	1	5	23	38
Išvis	10	25	6	27	93	161

Iš paduotų skaitlinių matyti, kad nors Panėvežio moterų gimnazijoj šiais mokslo metais mokinių išviso mažiau, bet lietuvaičių skaitlius padidėjo. Kai-kurios mokinės pradėjo mokinties tikybos lietuviškai ne iš susipratimo ir ne delto, kad buti tikromis lietuvaitėmis, bet vien tik delto, kad baigus gimnaziją, gauti liaudies mokytojos vietą. Nors jos tikybą mokinasi lietuviškai, bet palaiko lenkišką kulturą ir nepripažįsta savęs lietuvaitėmis. O tikrų lietuvaičių visai mažas skaitlius. Žinoma, liudna žiurėti, kad Panevėžio mieste, kuris skaitosi Lietuvos viduriu, taip mažai susipratusių lietuvaičių ir kad yra dar didokas tokių lietuvaičių skaičius, kurios dar tebemiega, lenkystės liuliuojamos saldžiu miegeliu. Tikimės, kad su laiku ir draugės susipras.

Pušelė.

Seinai Suvalkų gub. Miesto mokykla. Šįmet moksleivių statistika miesto mokykloje šitokia:

Klasė	lietuv.	lenk.	rusų	vok.	žyd.	išviso
I klasė	18	20	3	2	1	44
II klasė	20	20	3	3	3	49
III-I klasė	14	15	2	2	1	34
III-II klasė	23	5	1	—	1	30
Išviso	75	60	9	7	6	157

Taigi šiais metais skaičius lietuvių mokinių truputį sumažėjo. Bet tikimės, kad „Ateities“ skaitytojų šįmet bus daugiau, negu pernai.

J. Paežerietis.

Vilkaviškis. Rodos, dar nei karto neteko pastebėti «Ateityje» Vilkaviškio eksternų netik ką statistikos, bet nei trumpiausios žinutės. Rodos, kad jų čia visiškai nėra. Bet kurgi bus nebuvę. Kaip visur, kur tik yra gimnazijos, taip ir čia, jų yra ne visai mažai. Užpereitais, t. y. 1912 metais buvo Vilkaviškyje eksternų bei „švedų“ net apie 20, o šįmet Vilkaviškio, vyrų, gimnazijoj augštesnėse klasėse lietuvių mokinių visiškai mažai yra, tai dėlei to ir eksternams, kaikuriems, prisėjo imti repetitorius žydus. Taigi šeši iš jų turi repetitorius žydus, o kiti visi—lietuvius katalikus (vienas iš jų mokinasi prie universito studento). Pragyvenimas jų kur-kas nevienodas. Nes keturi iš jų moka repetitoriams į mėnesį po 18 rublių, o kiti nuo 8 iki 15 rub. Pirmutiniams su visu kuo pragyvenimas mėnesiui atseina į 40 rub., o pastariemsiems šiek-tiek mažiau. Yra ir tokių, kurie vien tik iš aukų mokinasi, nes jų tėvučiai, budami neturtingi, neištenka lėšų

jų mokslui apmokėti. —Tokių pragyvenimas baisiai sunkus ir net, kaip teko patirti bei matyti, stačiai apverktinas. Nes jų nepaprastas troškimas mokslo, varu verčia juos it anuos ėlgetas ištiesus ranką laukti iš kur koks giminaitis, ar šiaip filantropas atsiųs kokį rublį mokslui.

A. Kalinys.

Mariampolė. Mariampolės gimnazija viena iš svarbiausių Suvalkų gubernijoje. Vyrų gimnazijos statistika šiais metais tokia:

klasė	lietuv.	lenkų	žydų	rusų	vokieč.	viso labo
prieš kl.	24	5	6	2	3	40
I	29	5	5	9	4	52
II	30	8	5	2	3	48
III	23	5	5	4	4	41
IV	21	8	7	5	4	45
V	15	6	6	4	9	40
VI	11	1	7	5	2	26
VII	9	5	11	4	1	30
VIII	8	5	5	1	3	22
Išviso	170	48	54	36	33	344

Matome, kad lietuvių daugiausia, netoli 50%. Patėmytina, kad sulyginus su 1910—11 metais mokinių skaičius aug-

štesnėse klasėse mažesnis; bet apskritai lietuvių moksleivių skaičius auga. Iš laikraščių be „Ateities“ ir „Aušrinės“ daugiausia skaitoma „Viltis“ ir „Lietuvos Žinios“. Moksleiviai dirba, lavinasi įvairių-įvairiausiose srityse. Žinoma, labai malonus apsireiškimas. Valio Mariampoliečiai!

M. K.

Suvalkai. Štai žiupsnelis žinių iš Suvalkų lietuvių gyvenimo.

Suvalkų lietuvių moksleivių gyvenimas tautišku žvilgsniu žvilgsniu pirma stovėjo augščiaus, ypač 1905 metais. Kai-kurie ir dabar lavinasi, dirba kiek išgalėdami, kiti-gi nei budi, nei miega. Jų gyvenimas bėga paprasta vėže, be didesnio interesavimosi lavinimosi dalykais, juo labjaus tautiškais. Tečiaus, musų laimei, taip galima tarti ne apie visus.

Lietuvių moksleivių vyrų valdiškojoj gimnazijoj yra nedaug, kaip matyti iš šios lentelės:

klasės.	lietuv.	lenkų.	rusų.	žydų.	vokiečių.	latvių.	Išviso
pr. kl.	—	14	16	5	1	1	37
I.	2	16	21	4	4	—	47
II.	5	31	16	11	3	—	66
III.	3	13	18	4	4	—	42
IV.	2	13	19	6	—	—	40
V.	3	11	11	9	1	—	35
VI.	7	14	14	6	2	—	43
VII	3	6	3	11	1	—	24
VIII	—	8	10	8	—	—	26
Išvis	25	126	128	64	16	1	360

Tikybą išguldo kun. prefektas Stankevičius. Turime taipgi lietuvių kalbos pamokas, kurios neįeina skaičiun 5-ių lek-

cijų. Išguldo liaud. mok. Kubilius. Žemesnėse klasėse rašoma diktandai bei apsakymai. Lietuvių kalba ir rašyba jaučia Suvalkų gimnazijoj geroką evoluciją, nes iš jos atimama brukšneliai bei uodegutės? Umu laiku mes pamatysime savo protėvių kalbą lengvesnę ir skaidresnę. „Kaip tai?“ gali paklausti nustebintas skaitytojas. Aš-gi ramiai atsakyčiau: „U-gi mes išmesime iš savo leksikono „netašytus“ žodžius, paliuosuosime nuo brukšnelių, spuogelių bei uodegučių“[1]).

Regis, mums lietuviams nereikėtu apsileisti lenkais, kurių pamokos atliekamos pavyzdingai.

Taip-pat lietuvių kalba užslopinta bažnyčioje. Nors čia beveik visi kunigai-lietuviai, tečiaus bažnyčioj negirdėtis neivieno lietuviškc žodelio. (Kiek-gi lietuvių Suvalkuose? *Red.*). Suvalkuos gyvuoja taip-gi lietuvių draugija „Vienybė“. Pirmaisiais savo gyvavimo metais ji gerokai veikė, tečiaus dabar „nepergeriausiai“. Apskritai Suvalkų lietuviams truksta tikro susipratimo.

Be vyrų gimnazijos, Suvalkuose yra „Handlowa Szkoła“, (kurios mokiniai auklenami „tikroj lenkų dvasioj“), privatiška lenkų mergaičių gimnazija ir valdiška moterų gimnazija.

Lietuvaičių pastarojoj yra labai mažai—tik 5; vyresnėse klasėse (6—7) yra dvi lietuvaiti. Šįmet lietuvaitės, užmiršusios pereitus metus, bevelija gėrėtis „saldžiu užsimiršimu“. Nei jokio žodelio nuo savęs netaria. Gal aš perdedu? Meldžiamosios, pasiteisinkit! Kitos lietuvaitės, mokinės Marijampolės, Kauno, ar kitų gimnazijų, savo veikimu neapsileidžia vaikinais, tai kodel-gi čia kitaip? Niekaip negaliu išrišti šios „sunkios problemos“. Jokių laikraščių jos neskaito, tuom tarpu kaip mokiniai gauna 11 egz. „Aušrinės“ ir 6 egz. „Ateities“.

Tečiaus nežiurint į tai, Suvalkiečiai vis-gi kruta. Tik daugiaus draugiškumo, daugiaus atsidavimo mokslui, ir tėvynės reikalams, ir mes įnešime nors mažą grudelį ant tautos aukkuro!

P. Kurėjas.

Peterburgas. Jau kelinti metai kaip gyvuoja Peterburge 2 ateitininkų kuopeli. Jų sąnariai — moksleiviai-ės

[1]) Tame dalyke p. Kubilius benebus tik vertas greičiau pagirti negu pajuokti. *Red.*

augštesniųjų mokyklų. Vienos tų kuopelių gyvenimą aš ir aprašau.

Susirinkę draugai-ės pradžioje mokslo metų nutarė ir toliaus darbuoties, kaip jau buvo pradėję perėjusiais metais: daryti susirinkimus kas dvi savaiti, kiekvienam susirinkimui paruošti referatą. Referatus rašo iš eilės, temą pasirenka sulig noro. Šį pusmetį buvo skaityti šie referatai: „Ateitis ir ateitininkai“, „Beilio byla ir kraujo dogmatas“, „Kuo mes skiriamės?“ (ateitininkai ir aušriniečiai) ir kiti. Kad sutvarkius geriaus referatų rašymą bus išrenkama iš draugų-ių tarpo kiekvienam referatui kritikas, kuriam turi buti įteiktas referatas bent sąvaite prieš susirinkimą.

Lietuvių kalbos mokymuisi verčiami iš svetimų kalbų veikalai. Kuopelėn pareis nuo Naujų metų šie laikraščiai: „Ateitis“, „Aušrinė“, „Jaunimas“, „Moksleivis“, „Pavasaris“, „Birutė“ ir vienas svetima kalba. Metinio mokesčio savo kuopelei pasiskyrė šįmet po 1 rub. Po kalėdų manoma ruošti šeimyniškus vakarėlius, kad arčiau susipažinus ir susidraugavus viens su kitu. Šiais metais padidėjus ir sustiprėjus at-kų kuopelei pasiryžom dalyvauti Peterburgo viešame gyvenime: artinantis visuotiniam «P. L. St. draugijos» susirinkimui, sumanėm dalyvauti valdybos susirinkimuose. Į šią draugiją priguli įvairių pažiurų bei pakraipų moksleiviai: visuomeniečiai, aušriniečiai, ateitininkai ir t. t. Pernai valdyba šios draugijos buvo išrinkta bloku t. y. prieš visuotinį susirinkimą kuopelės išrinkdavo savo kandidatus į valdybą, paskiaus kuopelės tarp savęs ir su valdyba sustatydavo iš išrinktųjų kandidatų bloką, už kurį ir balsuodavo susirinkime. Ateitininkai išrinko net tris kandidatus ir kreipėsi į «P. L. St. draugijos» valdybą, bet ji atsisakė su a t e i t i n i n k a i s tartis. Tuomet ateitininkai susilaikė visuotiniame susirinkime nuo balsavimo[1]).

Elena.

Rymas. 11 gruodžio Gregorianiškame Universite buvo iškilmė,—viešai šv. Ignaco bažnyčioj apgarsinta akademiški laipsniai ir

---

[1]) Mums keistoka, kad lyg šiol drangai peterburgiečiai nematė savo „draugų pirmeivių“ politikos, nematė to ignoravimo, to pažeminimo, to nesiskaitymo, kuriuom pirmeiviai atsilygina už prigulėjimą prie b e n d r o s liet stud. draugijos. Kaip girdėjom, „draugai pirmeiviai“, kurių P. L. St. Dr. dauguma, išreiškė nusistebėjlmą, kaip tai galima su at-kais tartis ir net jų kandidatus valdybon statyti. Gal dabar paaiškės. Geriau vėliau, negu niekad... *Red.*

išdalinta premijos tiems studentams, kurie praeitais mokslo metais išlaikė kvotimus. Daktarų laipsniai garsinama šitaip: skaitoma naujųjų daktarų pavardės, o paskui įteikiama biretas, žiedas ir diplomas. Prie to dar daroma prisieka. Kiti gi akademiški laipsniai apgarsinama tik perskaitant gavusiųjų pavardes. Beto, skaityta studento L. S. Leiva disertacija: «L'immutabilita della costituzione della Chiesa». Pertraukose choras (180 žm.) giedojo tam tikrus himnus ir kantatas.

Toj iškilmėj dalyvavo (arba geriaus išsireiškiant, pirmininkavo) vienas kardinolas ir kaletas vyskupų.

P. Alkis.

Fribourg'as (Šveicarijoje). Lapkričio 6 d., 1913 m. staigi mirtis užklupo Fribourg'o Universito profesorių, prelatą Dr. Fridriką Speiser'į.

Šis nepaprastas, skaudus smugis palietė ne vien musų Universitą, bet ir visuomenę.

Fridrikas Speiser'is gimė 28 Gruodžio d. 1853, Baselyj'. Jo tėvas buvo direktorium.

Neturime tikrų žinių apie Fridriko mokslo pradžią, tik tai žinoma, kad 1871 metais jis baigė tenykščią kolegiją. Pasekmingai išlaikęs maturą, Speiser'is pastojo tais pat metais Baselio Universitan.

Dar kolegijoj' bebudama Špeiser'is susipažino gerai su savo prefesorium Nietzche, kuris išguldė, tuomet kolegijoj' graikų kalbą, o universite filologiją.

Speiser'iui pastojant universitan jo minėtasis mokytojas patarė filologijos skyrių.—Šisai taip ir padarė.

Išbuvęs tris semestrus tame mokslo skyriuje, rudenyj' 1872 m. Speiser'is persikelia į Goettingeno Universitą, kur išbuvo vieną pusmetį taip pat mokydamos filologijos ir kartu historijos.

Pavasario 1873 m. nustojo mokinęsis filologijos, ėmė studijuoti teisių mokslą. Šitas mokslas irgi labai gerai jam sekės prie garsaus profesoriaus Rudolfo von Ihering.

Bet apie Velykas tų pačių metų grįžo į Basel'į. Sugrįžęs čionai mokės du pusmečiu Šveicarijos teisių.

1875 metais vėl grįžo Goettingenan da paklausyti paskaitų prof. Rudolf'o von Ihering'o.

Išklausęs to pusmečio važiuoja į Berlyną 1875—76 m. pasimokytų Romos ir Vokietijos teisių.

Pabuvęs metus Berlyne važiuoja į Strassburg'ą 1876 rudens metu, varyti toliau tą mokslą, kurį pradėjo Berlyne

Čia prie garsaus profesoriaus Althoff'o Speiser'is parašė savo disertaciją[1]), kurią priėmė Baselio Universitas ir 1877 pripažino jam daktoratą «utriusque Juris», magna cum laude.

Neilgai trukus Speiser'is gavo vietą „Advokatų Biure" Paryžiuje ir Havre. Čia bedirbdamas apsipažino gana gerai su Francijos teisėmis. Kaip tik metus išbuvęs Francijoj' vėl grįžta atgal į savo gimtinį miestą ir užima notaro vietą Basel'io Kantono teisme nuo 1880 iki 1889.

Tiek tai yra žinoma apie Speiser'io pirmąją gyvenimo dalį.

Reikia pažymėti, kad nuo pat mažumos Speiser'is buvo protestantas. Tečiau protestantizmas jį, matomai, nepatenkino, ir jis nuolat jieškojo tiesos kelio. Karšta malda ėjo pagalbon šiame dalyke.

Galų-gale išmeldžia jis iš Dievo malonę tam taip svarbiam tikybiniam klausimui išrišti, ir 1887 m. tampa kataliku, o vėliau net kunigu.

Už poros metu (1889) jis pastojo Insbruck'o Universitan. Pabaigus čia keturių metų teologijos skyrių pas Jezuitus, vysk. Aichner'is, iššventina Speiser'į į kunigus,

Per Velykas 1893 m. Sp. atvyko Fribourg'an pasilsėt. Rudenyj gi Vyskupo tapo pašauktas prie parapijos darbo.

Neilgai trukus 1894 svietiškoji valdžia pakviečia jį Fribourgan užimti prefekto vietą į kolegiją (gimnaziją) „Saint-

[1]) „Sur l'Opposition au marriage d'après le Code Napoleon"

Michel". To metų prefektavimo liko paskirtas naujo teologiško konvikto Canisianum rektorium.

Bet del ligos po 4 mėn. turėjo jį apleisti ir nukeliavo Ryman.

1897 metais sugrįžęs iš Rymo vėl rektoriavo Canisianum'e iki 1898 metų, kuomet, tapo paskirtas ekstraordinarium profesorium teologijos fakulte Fribourge.

Po metų tapo tikruoju profesorium ir per 15 metų išguldinėjo čia Bažnytinę teisę (Jus Canonicum).

Buvo geras profesorius, visų gerbiamas — žodžiu prof. Speiser'is buvo katalikas ir kunigas pilnoj' to žodžio prasmėj'.

Beto nabašninkas atsižymėjo ir kitokiais savo darbais. Jis buvo uoliu darbininku tarptautiniame katalikų „Jaunų Mergaičių" gynimo veikime. Šiame judėjime taip jis pragarsėjo, kad net Šv. Tėvas Pijus X delegavo jį kaipo Rymo atstovą į trečiąjį tarptautinį Federacijos „de la Jeune fille" kongresą, kuris buvo Vienoj' 8—10 d. Rugsėjo, 1912 metais.

Negana to, prof. Speiser'is daug pasidarbavo Hochschulverein'ui" kaipo iždininkas, bei vice-pirmininkas.

Taipogi uoliai darbavosi šv. Vincento ir šv. Bonifaco draugijose.

Beto parašė daug straipsnių į „Revue de droit Ecclesiastique", į „Archiv für Schweizerisches Kirchenrecht", moksliškai išdėstydamas santikius Bažnyčios ir Valstijos Genevos ir Baselio kantonuose.

Kiti jo straipsniai galima rasti laikraščiuose „Bulletin", „Archiv für Katholisches Kirchenrecht", „Zeitschrift für Schweizeriche Kirchenrechte" „Theologie und Glaube", „Schweizerische Kirchenzeitung" ir k.

Prof. Speiser'is budams užimtu įvairiais pašaliniais darbais vienok neapleido savo darbo Universite.

Mirdamas paliko savo testamente visą savo kningyną 50,000 frankų vertės kantonaliam Universito kningynui. Kitus 50,000 fr. pinigais paaukojo labdaringiems tikslams. Jeigu

butu Dievas nepašaukęs pas save taip greitai, tai prof. Speiser'is butu netrukus išleidęs savo „Jus Canonicum".

Kaip jis buvo mylimas savo draugų profesorių, studentų ir visuomenės, parodo tai laidotuvės 10 d. Lapkričio, kada, sugaudus varpams susirinko ties jo namais visi profesoriai, studentai, kolegijos mokiniai, užplevėsavo įvairių draugijų vėluvos ir didelė minia. Sulig a. a. Speiserio prašymo testamente buvo apleistos visos nepaprastos iškilmės. Po visų pamaldų a. a. Speiser'is tapo palaidotas Šv. Mikolo Bažnyčios rusyj —palei jo draugą, profesorių Westermajer'į, sulig nabašninko reikalavimo.

Erzvilkietis.

MASKVOS LIETUVIŲ STUDENTŲ „RUTOS" DRAUGIJOS SURENGTOJO SAUSIO 6 D. KONCERTO BALIAUS ATSKAITA.

Pajamos:

Bilietų parduota	543 r.	— k.
Aukų	49 r.	05 k.
Gėlės, programos, krasa ir t. t.	80 r.	65 k.
Iš bufeto	90 r.	32 k.
Viso labo	763 r.	02 k

Išlaidos:

Markės bilietams	35 r.	60 k.
Programos ir reklama	28 r.	— k.
Salės dekoravimas ir kioskai	23 r.	61 k.
Salės aptarnavimas ir šviesa	49 r.	90 k.
Gėlės ir krasa	36 r.	90 k.
Vaidinimo ir koncerto surengimas	121 r.	80 k.
Kelionės ir užlaikymas	55 r.	85 k.
Ugniagesiams	2 r.	— k.
Bufeto įtaisymas	71 r.	27 k.

Tarnams žemsargiams, vežėjams	19 r. 15 k.
Pačtas ir kanceliarijos išlaidos	7 r. 04 k.
Smulkmenos	7 r. 93 k.
Išviso .	459 r. 05 k.

Gryno pelno lieka 303 rub. 97 kap.

Pinigais paaukojo: kun. Lumbis 3 r., kun. V. Draugelis 3 r., kun. Dabrila 7 r. 75 k., kun. Astrauskas 1 r. 80 k., kun. Andziulis 30 k., p. A. Dundziia 1 r., kun. Brazauskas 3 r., kun. Ramanauskas 1 r., p. Varnas 10 k., kun. A. Malinauskas 1 r. 80 k., kun. Alekna 25., kun . Paliukas 5 k., kun. Ulickas 5 r., kun. Skvireckas 5 r., p. Poderys 1 r., X. 50 k., kun. P. Dogelis 7 r. 75 k., kun. Palubinskas 25 k., kun. Stiravičius 1 r. ir Jo Malonybė Žemaičių vyskupijos valdytojas po vakaro prisiuntė 6 rub. Išviso 49 r. 05 k.

Ponioms Banaitienei, Račkauskienei, Prapuolenienei, ponams S. Banaičiui, L. Girai, Naujaliui, Tilmansui, aukotojams, svečiams ir šiaip prisidėjusiams prie surengimo musų tradicijinio vakaro visų lietuvių katalikų studentų vardu tariame nuoširdžiausią ačiu.

„Rutos“ įgaliotieji rengėjai:

Stud. K. Avižienius

Stud. K. Bizauskas

Stud R. Dulskis.

PRISIŲSTOS REDAKCIJAI KNINGOS.

1. Vydunas. Lietuvos pasakėlė. Vienverksmis dramatinis poemas.
2. Ks. K. Propolanis. Polske apostolstwo w. Litwe (Szkic hristoryczny 1887-1912) Moksleivis 8-10. 1913.

AUKOS.
„Ateities“ naudai.

Kun. J. Lelešius 50. rub. K. P. J. 1 rub. K. Š. 60 kap. Kun. Naudziunas 1 rub. J. M. Vilniaus vyskupijos valdytojas Kun. Michalkevičius 8 rub. J. Juodišius 1 rub. M. Draugelytė 1 rub. A. Galdikas 1 rub. V. Čarneckis 1 rub. Kun. J. Vaičaitis 1 rub.

Ačiu labai žemai. *„Ateities“ redakcija.*

Redakcijos atsakai.

A. Sapui. Dr. beveik gaišuoji laiką versdamas tokius veikalus, kaip Žukovskio „Liudmila“. Beto nekarta prašėme rašyti ant vienos lakšto pusės.

J. U. „Kas aš per vienas“? talpinti negalima: tegu susigraužimas išreikšta, bet tokioj formoje... Daugiau savo sielą reikia lavinti, daugiau dirbti, kitaip viskas gali baigtis liudnai.

Ažuolui. „Štai vaisiai degtinės!“ tai ne komedijėlė o tragedija, tik menkai apdirbta. Draugas turbut skubėjai, kad ue visą galima išskaityti. Beto ant abiejų lapo pusių rašyta, spaudai netinka.

Braižui. Monologas netinka. Eilės gal ir tilps.

Pr. Kurėjas. Ačiu už korespond., eiles ir kitus raštelius. Mums matos geriausia vyko verstos eilės, kurios rodos tilps.

Jonui Bildušui. Folklorą govome.

M. K. Negalėjome įdėti 12-tan numerin: jau buvo atspausdintas.

Stud. Iz. Tamošaičiui. Rodos, atlikome draugo reikalą.

Aesculapui. Atkreipki draugas daugiau domos į rašybą. Apie „Aušrinės dealus“ pranešime laiškeliu.

J. Petraičiui. Gavę anksčiaus kitą korespondencija, draugo nedėsime. Žinutę iš Daujotavos atiduodame „Pavasariui“.

J. Pelaičiui. M. K. Gavome.

A. Kaliniui, Ruk-ai. Dedame.

J. Sirvintui. Prašomųjų žinelių suteikti negalime, nes pirma, jų patįs neturime, ir antra, pavojinga jos spausdinti, nors tai butu ir Amerikos „Moksleivyje“.

Žaliukui. Atidavėm Bažnytinei Apžvalgai. „Ateičiai“ netinka.

J. B., Siaustaičiui, J. Bildušiui, Jokubėliui, Pelaičiui, folklorą gavome. Ačiu.

Redaktorius ir leidėjas
KUN. A. DAMBRAUSKAS.

Saliamono Banaičio spaustuvė Kaune, D. Vilniaus g., 34.

Svarbu Mokytojams.

Tik ką išėjo naujas pedagogiškojo turinio veikalas:

Auklėjimo pamatai.

IŠ LENKIŠKO ORGINALO VERTĖ **S. P.**

TURINYS:

I. Šiš-tas iš psichologijos.
II. Apie gamtinį (fizišką) auklėjimą.
III. Auklėjimas arba budo išdirbimas.
IV. Nurodymai, kaip mokyti atskirų dalykų.
V. Realiai mokslai.
IV. Darbų mokslas.

Kaina 40 kap.

Galima gauti Kaune Šv. Kaz. Dr-joj

Tik ką išėjo iš spaudos kun. K. PRAPUOLENIO naujas, begalo svarbus ir visiems lietuviams inteligentams reikalingas veikalas:

POLSKIE APOSTOLSTWO W LITWIE

(Szkic historyczny 1387—1912)

Wilno 1913. 202 psl. in-8. Kaina 1 rub.

Sukrauta Šv. Kaz. Draugijoje Kaune.

Kningynams duodama didis nuošimtis.

„ATEITIES“ redakcijoj galima gautì

Kaz. Bugos. **Aistiški Studijai;** Tyrinėjimai lygintinio prusų, latvių ir lietuvių kalbomokslio srityje I-oji dalis **vietoj 3 už 1 rub.** Prašome pasinaudoti šiaja proga.

MUSŲ TAUTINĖS TVĖRYBOS

Žiedai.

PRIEDAS PRIE „ATEITIES“ № 1 (37).

RAUDOS

Ištekėjusi duktė verkia savo numirusios motinos.

(Tąsa).

2. Vai, Dievuliau mano,
Dievuliau mieliausis!
Kaip aš pažiurau
In visas šaleles:
Vai tai priėjo
Augšta klėtelė
Motinėles kaiminkėlių,
Kur jos suvėjo
Motinėlės atlankyti...
Paskutinią dienelę.

3. Vai, jųs kaiminėlės,
Mano mylimosios!
Vai aš paprašiau
Močiutės žodeliais,
Vai jųs dovanokit
Mano motinėlei,
Gal kam prasikalbėjo
Kokiu žodeliu!
Vai jųs dovanokit
Mano motinėlei!
Vai ji užstatė
Savo dukrelę,
Kad perprašytų
Visas kaiminkėles.

Gaidžiams giedant.

XI.

1. Vai, Dievuliau mano,
Dievulėliau mieliausis,
Gieda gaideliai,
Gieda ir antri,
Vai nepabunda
Mano motinėlė
Nuo baltos lentelės,
Ir nebudina
Savo šeimynėlės,
Ir neliepia
Anksti rytelį
Eiti prie darbelių,
Ir nepašaukia
Savo dukrelės
Ir nepasako,
Koki darbeliai dirbti!

2. Vai tai užsikėlė
Anksti rytelį,
Visi priėjo
Prie motinėlės,

Visi jie prašo
Savo motinėlės,
Kad ji jiems duotu
Kokią rodelę.—
Kur jiem nuveiti,
Prie kokių darbelių,
Koki dirbti
Sunkųs darbeliai

XII.

1. Anksti rytelio
Gieda kantorėliai,
Oi jie sugraudina
Visiems širdeles,—
Vai jie gieda
Liudnais alasėliais.

2. Vai, Dievuliau mano,
Dievuliau mieliausis!
Ką mes darysim,
Kur pasidėsim,
Kaip motinėlę
Kalnelin palydėsim?..

Auštant.

XIII.

1. Aušta aušrelė,
Jau teka saulelė,
Vai ir sukilo
Žalioj girelėj'
Paukšteliai,
Tik ne'tsikėlė
Motinėlė.

2. Vai kelkis, kelkis,
Mano motinėle!
Oi jųs pakelkit
Savo galvelę!..
Jei nepakelsit,
Mano motinėle,
Tai aš pakelsiu
Savo motinėlę!

3. Vai eiki, eiki,
Mano motinėle,
Per augštąją klėtelę
Paskutinią dienelę!
Vai jei nepaeisi,
Mano motinėle,
Tai aš pavedėsiu
Už baltų rankelių
Savo motinėlę
Paskutiniu karteliu.

4. Vai, motinėle mano,
Mano mylimoji!
Kodėl nupuikai
Šioj mieloj dienelėj,
Kad neprakalbi
Nei vieno žodelio:
Turbut nemeilųs
Mano žodeliai,
Turbut negailios
Mano ašarėlės?..

3. Taryt pramuštau
Savo ašarėlėm'
Pilką akmenėlį,
Tik neprikalbinu
Savo motinėlės
Nei vienu žodeliu.

4. Turbut aš užpykdžiau
Savo motinėlę
Dar maža būdama
Kokių žodelių?
Turbut atminė
Mano motinėlė
Tuos mano
Jaunus metelius?
Dabar parodo
Mano motinėlė,
Kaip yra brangus

Motinėlės vardelis,
Kad jos visados
Yra meilųs
Žodeliai!..

Atneša grabą.

XIV.

1. Oi, Dieve, Dieve,
Dieve mieliausis!
Kas atsitiko
Šiuos mielus metelius,
Vai kad pastatė
Del mano motinėlės
Naujus namelius,
Be stiklo langelių,
Be vario durelių
Ir be liepos suolelių?..

2. Vai, Dievuliau mano,
Dievuliau mieliausis!
Turbut n'išmintingai
Nuprašė mano brolelis
Naujų staliorėlių,
Kad jie neindėjo
Stiklo langelių
Ir nepadarė
Vario durelių...

3. Vai jųs negirdėsit,
Mano motinėle,
Drabnų paukštelių čiulbant,
Raibos gegutės kukuojant
Anksti rytely
Vėlai vakarėly.

Dedant į karstą.

XV.

1. Vai, Dieve, Dieve,
Dieve mieliausis!
Oi ir atnešė
Naujus namelius
Mano motinėlei,
Vai ir pastatė
Prie šalelės.

2. Vai, kelkis, kelkis,
Mylima motinėle!
Oi ir pažiurėkit
In savo nameli:
Vai jis padarytas
Del mano motinėlės
Visam buvimėliui,
Oi ar patiks
Mano motinėlei,
Mano mylimiausiai?

3. Jei nepatinka,
Mano motinėle,
Prašau prakalbėti
Dar nors žodelį,
Kuo jis nepatinka
Šitas namelis,
Tai mes padirbtum
Kitus namelius,
Tai mes indėtum
Stiklo langelius
Ir instatytum
Vario dureles
Ir padarytum
Liepos suolelius:

4. Tai jus galėtum pamatyt
Aušrelę auštant,
Saulelę tekant,
Jųs išgirstut
Drabnus paukštelius čiulbant,
Raibas gegutes kukuojant...

XVI.

1. Vai, Dievuliau mano,
Dievuliau mieliausis!

Vai tai skiriasi
Musų motinėlė
Iš šitos klėtelės
Nuo savo dukrelės
Ir nuo visos giminėlės...

2. Oi, motinėle mano,
Motinėle brangi!
Nor jųs pakelkit
Baltą rankelę,
Jųs peržegnokit
Savo vaikelius,
Vai jųs paveskit
Keno globoj,
Kas mus globės
Mumi vaikeliais?

3. Turbut mes busim
Visų tarneliais..
Turbut vis bars.
Graudžiais žodeliais,
Nes jau visi žinos
Kad mes neturim
Savo motinėlės.
Nieks neužtars
Už mus siratėles...

4. Prašau pavesti.
Mano motinėle,
Ponui Dievui
Ir Panelei Švenčiausiai,
Kad jie globėtu
Mumis siratėlėms,
Kad jie nepaduotu
Ant žmonių valios
Ir ant neteisių
Žodelių...

XVII.

1. Oi ar negaila,
Mano motinėle,
Šito kaimelio,
Savo mažų vaikelių?
Vai kur jie dar nuveis,
Kur jie prisiglaus,
Prie katros šalelės
Jie rodelę gaus?..

Kreipiasi in brolius.

2. Vai, broliai mano,
Mano mylimiausieji!
Tai jųs prieikit
Prie savo motinėlės,
Tai jųs prašykit
Savo motinėlės
Su meiliais žodeliais,
Su gailiom ašarėlėm!..
Gal jus' gailesnės
Bus ašarėlės,
Gal meilesni
Bus jus' žodeliai,
Gal pataikysit
Tokią valandėlę.
Gal dar prakalbysit
Mylimą motinėlę...

3. Vai jųs kaiminkėlės,
Matulės mylimos!
Tai aš padėkoju
Močiutės žodeliais,
Ką jųs netingėjot
Šiandie pasirengti,
Motinėlę palydėti
Į šventą bažnytėlę,
Į augštą kalnelį.

4. Vai jųs giminėlės,
Musų mylimosios!
Oi liudna liudna
Šioj mieloj dienelėj
Mumi visiem likus,
Mumi be motinėlės,
O jumi be seserėlės...
Tai aš dėkoju
Savo giminėlėm,
Kad jųs atlankėt

Šioj nedėlėlėj
Mano mylimą motinėlę.

5. Oi tai aš prašau
Meiliais žodeliais,
Kad dar nepamirštut
Atlankyti
Šitą klėtelę
Pažiurėti,
Mano brolelių
Ir pamokyti
Prie sunkių darbelių.

XVIII.

1. Vai, Dievulėliau mano,
Dievuliau mieliausis!
Buvo palaukti,
Mano motinėle,
Šiltos vasarėlės
Giedrių dienelių;
Butų susprogę
Žali medeliai,
Butų sulėkę
Drabni paukšteliai
Iš svetimų šalelių.
Tai but čiulbėję
Visais balseliais,
But kukavę
Raibos gegutės,
Dar jos but padėję
Mumi motinėlės budinti
Iš tamsaus namelio,
Iš naujo grabelio...

XIX.

1. Vai Dieve, Dieve,
Dievuliau mielas!
Vai ir uždaro
Mano motinėlę
Tamsiam namelyj',
Naujam grabelyj'
Nuo mylimų vaikelių,
Nuo visų giminėlių...

Vai ar nesunku,
Mano motinėle,
Bus kalnelyj buti
Žemelę kiloti?..

2. Prašau paprašyti,
Mano motinėle,
Pono Dievulio,
Panelės Švenčiausios,
Kad jie pajieškotu
Už kelių dienelių
Mane siratėlę,
Tai aš padėtau
Savo motinėlei
Žemelę kiloti
Augštam kalnelyj:
Butu man lengviau
Su motinėle buti
Sieroj žemelėj,
Nei kaip pasilikus
Be motinėlės
Svetimoj šalelėj

Keliu lydint.

XX.

1 Oi aš išleidžiu
Savo motinėlę
Paskutiniu karteliu
In šventą Bažnytėlę.
In augštą kalnelį
Viešu keleliu.

2. Kada aš lauksiu
Savo motinėlės
Parkeliaunant?
Katruo keleliu,
Iš katros šalelės
Jųs parkeliausit,
Mano motinėle!?

3. Vai aš nubarstytau
Viešų kelelį,
Baltais perleliais...

Vai aš išrėdytau
Šalyj' takelius
Žaliais medeliais...
Vai aš nuprašytau
Girelės paukštelius,
Kad jie sulėktu
Ant to kelelio,
Kad jie sutuptu
Žaliuos medeliuos,
Kad jie čiulbėtu
Didžiais balseliais...

4. Tai aš suprašytau
Savo giminėles,
Tai mes patiktum
Mano motinėlę,
Tai mes paimtum
Už baltų rankelių,
Tai mes investum
Augšton klėtelėn,
Tai aš pasodytau
Už balto stalelio,
Vai aš atneštau
Žalio vynelio,
Vai aš priimtau
Savo motinėlę.

5. Vai aš priimtau
Kuonogeriausiai,
Vai mes pasidžiaugtum
Visi vaikeliai
Ir visa giminėlė,
Kad atsitiktu
Musų šalelėj
Tokia didelė
Navynėlė.

XXI.

1. Gauskit varpeliai
Kuonobalsiausiai,
Bubnykit bubneliai
Kuonogarsiausiai,
Kad pabustu
Mano motinėlė
Iš ramaus miegelio
Paskutinėj' valandėlėj'...

XXII.

Vai leidžiu, leidžiu
Savo motinėlę
Paskutiniu karteliu
Iš šventos Bažnytėlės
In augštą kalnelį
In sierą žemelę
Ir in žalią vejelę.

2. Vai spaudžia, spaudžia
Mano širdelę
Kad neužilgo,
Aš nematysiu
Savo motinėlės
Naujo grabelio,
Tik aš pamatysiu
Kas šventą nedėlėlę
Augštą kalnelį,
Motinėlės kapelį.

3. Vai kai neliudna
Bus mano motinėlei
Sierą žemelę kiloti,
Žalią vėjelę nešioti...

XXIII.

1. Vai tu kalneli augštas,
Tu vejele šalioji!
Turbut jum patiko
Mano motinėlė
Ir jos geri darbeliai,
Kad jųs paėmėt
Musų motinėlę:
Tai tiek kaip išrovėt
Iš darželio aguonėlę,
Taip jųs atskyrėt
Musų motinėlę
Nuo mūs' siratėlių.

2. Vai tu kalneli augštas,
Žemele sieroji!
Tai jųs aplankot
Visus siratėles,
Vai jųs atimat
Nuo mus' motinėlę.

XXIV.

1. Oi, motinėle mano,
Mano mylimoji!
Ar jumi patiko
Šitas kalnelis
Ir sieroji žemelė,
Kad jųs apsirinkot
Šitą kalnelį
Už didį sau dvarelį
Augštą kapelį
Už augštą klėtelę?...

2. Vai, Dievuliau mano,
Dievuliau mieliausis!
Ką dabar darysim
Mes siratėlės,
Kada atlankysim
Šitą kalnelį
Ir motinėlės kapelį?
Vai aš žarstysiu
Žalią vejelę,
Vai aš nukrėsiu
Ryto raselę,
Vai aš barstysiu
Geltoną pieskelę
Nuo motinėlės kapelio!..

3. Vai, Dievuliau mano,
Dievuliau mieliausis!
Kad aš primanyčia,
Tai aš atsiverčia
Baltą grabelį,
Vai aš kalbėčia
Su motinėle
Meilų žodelį:
Oi kelkis, kelkis,
Mylima motinėle!
Dabar da pakelki
Savo galvelę,
Dabar da paramink
Mumis širdeles
Paskutinėj valandėlėj!..

XXV.

1. Vai kaip užsikelsiu
Ryt anksti rytelį,
Oi kaip išeisiu
Ant tyro laukelio,
Vai aš išgirsiu
Gegutę kukuojant,
Tai aš manysiu
Kad mano motinėlė
In mane prakalba
Meiliais žodeliais...

2. Vai suspaus, suspaus
Mano širdelę,
Kaip lytis lytelę,
Oi aš nusidžiaugsiu,
Kad aš manysiu
Motinėlę mane šaukiant..
Bet ne motinėlė,
Tik girios paukštelė
Kukuoja,
Mano širdelę
Ramina...

3. Tai dar manysiu,
Kad motinėlė
Nuprašė Pono Dievulio,
Panelės Švenčiausios,
Kad dar paramint
Nors šį rytelį
Mus visus siratėles...

XXVI.

1. Girios paukšteliai
Kad jie čiulbėjo

Visais balseliais,
Bet nesuramino,
Tiktai, sugraudino
Mano širdelę.

2. Kaip mes suėjom
Visi klėtelėn,
Visi mes verkėm
Gailiom ašarėlėm,
Vai mes užgirdom
Iš augšto kalnelio
Vėjelį pučiant,
Žalią girelę užiant,
Šiaurų vėjelį pučiant,
Tai mes mislinom —
Musų motinėlė šaukia
Didžiu balseliu,
Oi ir raminant
Mus siratėles,

3. Vai krinta, krinta
Nuo žalių medelių
Smulkųs lapeliai,
Tai taip krinta
Gailios ašarėlės
Mus' siratėlių.
Vai gana nepakėlėm
Didelių vargelių
Ir nuo žmonių
Neteisių žodelių...

4. Vai motinėle musų,
Musų mylimoji!
Prašau inprašyti
Pono Dievulio
Ir Panelės Švenčiausios
Kad jie nustabdytu
Šiaurų vejelį,
Kad jie užturėtu
Žmonių neteisius žodelius...

5. Sunku motinėlei
Žemelė kiloti,
Mumis siratėlėms
Sunkiau neteisųs
Žodeliai nešioti!.

XXVII.

1. Vai aš maniau,
Kad yra augštas kalnelis,
Turbut atsirado
Kalnelyj klonelis.
Tai mes išaugštinom
Su savo motinėle.

2. Vai tai atsirado
Sriaunųs upeliai,
Kurie neteko
Tyro vandenėlio,
Tai mes pripilsim
Gailių ašarėlių
Visi siratėlės.

(T. b.).

Redaktorius ir leidėjas

KUN. A. DAMBRAUSKAS.

S. Banaičio spaustuvė Kaune Did. Vilniaus, g. 34.

„Ateities Redakcijoj galima gauti šie „At.“ leidiniai:

№ 1. *M. Vaitkus*: Genijus ir meilė (Poėma). Kaunas, 1912 m. Kaina. . . . kap.
№ 3 Liudvikas Windthorst'as. Parašė *A. Maliaaskas*: Kaunas 1912 m. Kaina 6 kap.
№ 4. *P. Kragas*: Z. Krasinskis. Kaina 10 kap.
№ 5. „Be bažnyčios nėra išganymo“ (Dogmos ir teologijos mokslas). Iš prancuzų kalbos vertė *Br. Bumšas*. Kaunas, 1913. 10 kap.
№ 6. Ar moteris Joanna buvo kada popiežium. Parašė *P. Malakauskis*. Kaunas, 1913 m. Kaina . . . . . 6 kap.
№ 9. *K. Būya*. Rašybos mažmožiai. Kaina. . . . . 20 kap.
№ 10 *K. Būga*. Kalbų mokslas bei mūsų senovė. Kaina. . . . . 15 kap.
№ 11 *P. Malakauskis*. Krikščionijos laimėjimas 313 m. Kaina. . . 6 kap.
Žemaičių seminarijos giesmynėlis. Kaunas, 1912 m. Kaina 2 kap.
Manuale Devotionis Alumnorum Seminarii Samogitiensis. Cauna 1912 m. Kaina 6 kap.

Išėjo du nauju moksleiviam, dideliai naudingu vekaleliu:

1. *Pr. Dovydaičio.* **Žmogaus išsirutulojimas ir Paleontologija** Kaina 15 kap.
2. *J. D. Kareivio.* **Dvejopas galas.** Apysaka iš studentų gyvenimo. Kaina 10 kap.

Galima gauti Kaune Šv. Kaz. Draugijoje.

Didžiausis Lietuvoj kulturos dienraštis

„VILTIS“

Kaina: Lietuvoje ir visoje Rusijoje metams 6 rub. pusmečiui 3 rub. vienam mėnesiui 55 k. Užsienyje metams 11 rub. Adresas: Вильно. Редакція „Viltis“ (Богадельный пер. № 4.)

Iš Rygos eina lietuvių darbininkų laikraštis du kartu į savaitę

„Rygos garsas“

Kaina metams su prisiuntinėliu 2r. 50k. Adresas: Рига, Елизаветинская ул. 22.

---

iš Seinų, Suv. gub. eina gražus nedėlinis laikraštis

„ŠALTINIS“

su priedais Artojas, Vainikėlis ir Šaltinėlis kaina metams 3 rub. pusmečiui 1 r. 50 k. Adresas: г. Сейны, Сув. губ.

„AUŠRA“

tautiškas lietuvių katalikų sąvaitinis laikraštis eina iš Vilniaus. Redakcija prie šv. Mikalojaus bažnyčios. Kaina metams 2 r. 50. k.

„PAVASARIS“

sodžiaus jaunuomenės laikraštis, eina iš Kauno (Шоссейная ул. № 24) du karta į mėnesį Kaina 1 r. 75 k.

„LIETUVAITE“

moterų laikraštis eina iš Kauno, redakcija Maculevičiaus namuose (1-ая Портовая № 5) Kaina metams 2 rub.

„Garnys“

pirmutinis Lietuvoj kulturinis juokų ir satyros laikraštis. Kaina metams 1 rub., užrubežyje 1 r. 50 k. Redakcijos adresas: Kaunas, prie Lie. Kat. Knygyno. Prelato Maculevičiaus namai.

Kvečiama užsisakyti 1914 metams

„ATEITIS“

Literaturos, Mokslo ir Visuomenės mėnesinis laikraštis skiriamas moksleivijai. Kaina metams 2 rub. pusmečiui 1 rub. Užrubežyje metams pusantro doliero arba 3 rub. Adresas: „ATEITIES“ redakcija, Kaunas, D. Vilniaus g. № 34, telefonas 169.

Saliamono Bairaičio spaustuvė Kaune did. Vilniau g. № 34.